

KOLLEKTIVAVTALS- FÖRSÄKRINGAR

mellan

ARBETSGIVARFÖRENINGEN KFO

och

FTF – FACKET FÖR FÖRSÄKRING OCH FINANS

2012-05-01

Innehåll

KTP-planen – Avtal om plan för Kooperationens tilläggspension för tjänstemän .	
KTP-planen avdelning 1.	4
KTP-planen avdelning 2	17
Försäkringsvillkor för Familjeskydd	36
Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring, avsnitt C	43
Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring	48
Försäkringsvillkor för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring	50
TGL - Avtal om tjänstegrupplivförsäkring	53

TFA

Överenskommelse mellan KFO, LO och PTK finns i särskilt tryck hos Folksam och kan rekvireras därifrån.

A. KTP-planen avdelning 1

För KTP-planen avdelning 1 gäller dessa bestämmelser samt försäkringsgivarnas, av KFO och FTF godkända, villkor för respektive förmån. Vidare gäller de bestämmelser i övrigt som KFO och FTF träffat överenskommelse om.

1. Förmåner

1.1 KTP-planens avdelning 1 omfattar

<u>Ålderspension</u>	se punkt 7
<u>Efterlevandeskydd</u>	
Återbetalningsskydd	se punkt 8.1
Familjeskydd	se punkt 8.2
<u>Risikförsäkringar</u>	
Sjukpension	se punkt 9
Premiefrielseförsäkring	se punkt 10
<u>Förmåner vid utlandstjänstgöring</u>	se punkt 12

2 Anslutning till KTP-planen

2.1 Anslutning

Anslutning till KTP-planen sker genom att arbetsgivaren tecknar anslutningsavtal med den upphandlade administrativa central, f.n. KPA Pensionservice AB med bifirma Pensionsvalet (Pensionsvalet), som företräder försäkringsgivarna inom KTP-planen.

Av anslutningsavtalet ska framgå vid vilken tidpunkt avtalet, i enlighet med av KTP-nämnden godkända regler, träder i kraft. Försäkringsavtal mellan arbetsgivare och försäkringsgivare träder i kraft vid samma tidpunkt. Om i punkt 13 angiven garanti gäller för någon anställd, ska anslutningsavtal tecknas att gälla fr.o.m. den tidpunkt garantin gäller.

Har arbetsgivaren i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till KTP-planen ska kollektivavtalet anges i anslutningsavtalet.

2.2 Säga upp avtalet

Anslutningsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 13 garanti.

I övriga fall kan anslutningsavtal upphöra tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivaren eller Pensionsvalet sagt upp avtalet.

Pensionsvalet kan säga upp anslutningsavtalet om arbetsgivaren inte i rätt tid betalat förfallna premier och räntor. Pensionsvalet kan efter godkännande av KTP-nämnden även säga upp anslutningsavtalet om arbetsgivaren underlåtit att lämna debiteringsunderlag för avgifter eller de uppgifter i övrigt som krävs för att fastställa förmånerna enligt KTP-planen.

3 Omfattning

3.1 Avdelningens omfattning

Planens avdelning 1 omfattar alla anställda tjänstemän födda 1978-07-01 och senare hos arbetsgivare som tillämpar KTP-planen.

Följande personer omfattas inte av planens avdelning 1:

- 1 Vd, samt företagsledningens ledamöter
- 2 Personal som uppnått i pensionsavtalet angiven pensionsålder
- 3 Annan tjänsteman som medgetts undantag av KTP-nämnden.

Tjänsteman anställd vid företag som ansluts till KTP-planen avdelning 1 får undantas från denna under förutsättning att tjänstemannen kvarstår i före anslutning gällande pensionsplan och om det finns en skriftlig överenskommelse om detta mellan arbetsgivaren och tjänstemannen. Detta skall godkännas av KTP-nämnden.

För tjänsteman som undantagits från anslutning till KTP-planen gäller inte garantibe-stämmelse enligt punkt 13.

3.2 Anslutningsåldrar

- Planen gäller från och med den månad tjänstemannen fyller
- 18 år, vad den avser sjukpension och obligatoriskt familjeskydd
  - 25 år, vad den avser ålderspension och premiefrielseförsäkring.

3.3 Tjänsteman

Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av mellan parterna träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

I annat fall sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle ha gällt för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde sysselsätts, om arbetsgivaren som ansluten till KFO ingått kollektivavtal för verksamheten.

4 Finansiering av avdelningens förmåner

Arbetsgivaren betalar premien för respektive förmån i avdelning 1 i KTP-planen i enlighet med de instruktioner som meddelas av Pensionsvalet. Instruktionerna ska vara godkända av KTP-nämnden.

5 Inkomst- och prisbasbeloppet i KTP-planen

Med inkomstbasbeloppet i KTP-planen avses det inkomstbasbelopp som för varje år fastställs enligt 58 kap 26 och 27 §§ Socialförsäkringsbalken.

Med prisbasbeloppet i KTP-planen avses det prisbasbelopp som för varje år fastställs enligt 2 Kap 6 och 7 §§ Socialförsäkringsbalken.

Med förhöjt prisbasbelopp menas det förhöjda prisbasbeloppet som för varje år fastställs enligt 2 Kap 6 och 8 §§ Socialförsäkringsbalken.

6. Pensionsmedförande lön

KTP-planens förmåner i avdelning 1 beräknas med utgångspunkt från en pensionsmedförande lön. Denna utgörs av kontant utbetald bruttolön. I den pensionsmedförande lönen ingår inte kostnadsersättningar (skattefria eller skattepliktiga)

7. Ålderspension

7.1 Intjänande av ålderspension

Intjänande av ålderspension sker genom att arbetsgivaren månatligen betalar en premie till den anställdes ålderspension från och med den månad tjänstemannen fyller 25 år till och med månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 65 år. Om anställningen fortsätter efter det att tjänstemannen uppnått denna ålder kan premie fortsätta att betalas om arbetsgivaren och tjänstemannen träffar överenskommelse om detta.

Premien beräknas i procent på tjänstemannens pensionsmedförande lön.

Premien ska vara 4,7 % på den anställdes pensionsmedförande lön på lönedelar upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På lönedelar som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp ska premien vara 30,0 %. På pensionsmedförande lön som för viss månad överstiger 7,5 inkomstbasbelopp/12 ska premien vara 30,0 %.

Premie betalas också till tjänstemannens försäkring vid hans/hennes sjukdom och föräldraledighet. Se punkt 10 om premiefrielse.

7.2 Kompletterande premier

Arbetsgivare och lokal facklig organisation kan överenskomma om att premierna till ålderspensionen ska kunna kompletteras med ytterligare premie. Sådan överenskommelse kan även träffas mellan arbetsgivare och tjänsteman.

7.3 Val av försäkringsgivare och disposition av premien

Tjänstemannen väljer själv en eller flera försäkringsgivare av premien. Minst 50 % av premien ska placeras i en traditionell pensionsförsäkring. Överskott (återbäring) i försäkringen tillfaller tjänstemannens försäkring. I fråga om återbäring gäller dock försäkringsgivarens försäkringstekniska riktlinjer.

Tjänstemannen kan välja återbetalningsskydd på vald försäkring (se 8.1). En del av premien till ålderspensionen kan också användas för förstärkt familjeskydd (se 8.2.2). Även den som har rätt till premiefrielseförsäkring utan att vara anställd kan välja förvaltare och hur premien ska disponeras. För val av återbetalningsskydd eller förstärkt familjeskydd kan i vissa fall krävas hälsoprövning.

Tjänstemannen kan välja pensionsförsäkring hos försäkringsgivare vilka träffat administrationsavtal med Pensionsvalet.

Gjort val anmäls till Pensionsvalet. Anmält val gäller tills nytt val sker.

Avstår tjänstemannen från att välja, är Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam Liv) försäkringsgivare för en pensionsförsäkring med premiegaranti, utan återbetalningsskydd och utan förstärkt familjeskydd.

7.4 Försäkringstagare

Arbetsgivaren är försäkringstagare. I fråga om rätten till försäkringsförmån anses varje tjänsteman som försäkringstagare.

7.5 Flytt av kapital

Tjänstemannen har rätt att flytta det intjänade pensionskapitalet till annan försäkringsgivare som meddelar KTP enligt dessa regler. Försäkringsgivarna och Pensionsvalet har rätt att ta ut av KTP-nämnden godkända avgifter för att täcka kostnaden för flytt av kapital. Avgifterna tas ur tjänstemannens pensionskapital.

Om Pensionsvalet, efter KTP-nämndens godkännanden, säger upp administrationsavtal med en försäkringsgivare vilken meddelar KTP ska pensionskapitalet i KTP-försäkringarna kunna flyttas till annan försäkringsgivare för KTP. Detta sker enligt särskilda regler vilka fastställs av KTP-nämnden.

7.6 Pensionens storlek

Premierna ska finansiera en livsvarig pension. Denna kan dock, om tjänstemannen så önskar, betalas ut helt eller delvis under en begränsad tid om minst fem år. Pensionen

betalas ut från och med den månad under vilken tjänstemannen fyller 65 år eller annan tidpunkt som den anställde begär. Pensionen utbetalas normalt månadsvis i efterskott. Utbetalning pågår längst till och med månad då tjänstemannen avlider.

Pensionens storlek är bland annat beroende av värdet av tillgodoräknade premier och avkastning på dessa, åldern vid utbetalningens början samt valet mellan livsvarig och tidsbegränsad utbetalning. Pensionen ska beräknas lika för kvinnor och män. Pensionen kan tidigast börja utbetalas från 55 års ålder.

8. Efterlevandeskydd

8.1 Återbetalningsskydd

Tjänstemannen kan välja återbetalningsskydd för premiebestämd ålderspension. Återbetalningsskydd innebär att det betalas ut pension till förmånstagare enligt punkt 8.6 vid tjänstemannens dödsfall.

Inträffar dödsfall innan ålderspensionen börjat utbetalas till tjänstemannen, utbetalas värdet av ålderspensionen till förmånstagare under fem år.

Inträffar dödsfall efter det att livsvarig ålderspension börjat utbetalas till tjänstemannen fortsätter utbetalningarna som återbetalningsskydd till förmånstagare och upphör senast 20 år efter det att ålderspensionen börjat betalas ut.

Vid dödsfall efter det att tidsbegränsad ålderspension har börjat betalas ut till tjänstemannen, fortsätter utbetalningarna till förmånstagare under längst så lång tid som återstår av den avtalade tiden för utbetalning av ålderspensionen.

Återbetalningsskyddet kvarstår även efter det att ålderspensionen börjat betalas ut, om det inte väljs bort. Om det valts bort kan det inte återinföras.

Förmånstagare kan överenskomma med försäkringsbolaget om annan utbetalningstid, om respektive försäkringsgivares villkor tillåter detta.

8.1.1 Hälsoprövning

Om återbetalningsskydd väljs senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än tolv månader efter en familjehändelse krävs hälsodeklaration. Med familjehändelse avses när en tjänsteman gifter sig, blir sambo, får eller adopterar barn.

Återbetalningsskyddet omfattar normalt hela det pensionskapital som tjänats in i avgiftsbestämd ålderspension, oavsett försäkringsgivare. För tjänsteman som lider av allvarlig sjukdom beviljas dock återbetalningsskyddet enbart avseende avgifter som tjänas in från och med månaden efter valet av återbetalningsskydd.

8.2 Familjeskydd

Avlider en tjänsteman som är mellan 18 och 65 år gammal under försäkringstiden utbetalas obligatoriskt familjeskydd samt, om tjänstemannen så valt (tidigast från 25 års ålder), förstärkt familjeskydd enligt följande bestämmelser.

Försäkringsgivare för obligatoriskt och förstärkt familjeskydd är Folksam Liv.

8.2.1 Obligatoriskt familjeskydd

Familjeskyddet är beroende av tjänstemannens ålder vid dödsfallet enligt nedan och anges i formen dödsårets förhöjda prisbasbelopp per år under 5 år.

Ålder vid dödsfall	Antal förhöjda prisbasbelopp
18 – 35	6,5
36 – 45	4,0
46 – 55	2,0
56 – 64	1,0

Familjeskyddet utbetalas med 1/12-del av årsbeloppet kalendermånadssvis i efterskott. Utbetalning sker till insatt förmånstagare. Om förmånstagare saknas sker ingen utbetalning. Om förmånstagare avlider under utbetalningstiden betalas dock det belopp ut som skulle ha tillfallit förmånstagaren för dennes dödsfallsmånad till dödsboet.

8.2.2 Förstärkt familjeskydd

Tjänsteman som omfattas av premiebestämd ålderspension kan ansöka om förstärkt familjeskydd. Försäkringen är en efterlevandepension som betalas till förmånstagare om tjänstemannen skulle avlida under försäkringstiden.

Anmälan till/ansökan om förstärkt familjeskydd sänds in till Pensionsvalet.

8.2.2.1 Det förstärkta familjeskyddets omfattning

Försäkringsbeloppet för det förstärkta familjeskyddet utgörs av antingen 1.0, 2.0, 3.0 eller 4.0 prisbasbelopp per år. Det årliga beloppet betalas ut med en tolfedel varje månad i fem, tio, femton eller tjugo år, dock inte längre än t o m månaden före den varunder tjänstemannen skulle ha fyllt 70 år.

Tjänstemannen kan höja försäkringsbeloppet eller välja en annan utbetalningstid. Sådan förändring träder i kraft samma dag som skriftlig ansökan inkommit under förutsättning att Pensionsvalet bedömt att tjänstemannens premier för ålderspension räcker till för den ändrade försäkringen. För tjänsteman som lider av allvarlig sjukdom beviljas inte höjning av försäkringsbelopp.

8.2.2.2 Det förstärkta familjeskyddets ikraftträdande

Försäkringsskyddet för det förstärkta familjeskyddet träder i kraft samma dag som skriftlig ansökan inkommit till Pensionsvalet från tjänsteman som omfattas av premiebestämd ålderspension. Om förstärkt familjeskydd väljs senare än vid första möjliga valtillfälle eller mer än tolv månader efter en familjehändelse, krävs hälsodeklaration. Med familjehändelse avses när en tjänsteman gifter sig, blir sambo eller får barn.

Inkommer ny ansökan inom ett år från det att tidigare förstärkt familjeskydd upphört att gälla till följd av obetald premie, kan nytt förstärkt familjeskydd beviljas först efter särskild prövning. Hälsoprövningsregler gäller.

8.2.2.3 Premie för förstärkt familjeskydd

Kostnaden för det förstärkta familjeskyddet (premien) dras från den premie som arbetsgivaren betalar för tjänstemannens ålderspension.

8.2.2.4 Det förstärkta familjeskyddets upphörande

Försäkringsskyddet i försäkringen för förstärkt familjeskydd upphör att gälla vid utgången av månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 65 år. Om tjänstemannen vid annan tidpunkt väljer att inte längre omfattas av förstärkt familjeskydd upphör försäkringsskyddet att gälla vid ingången av månaden efter det att Pensionsvalet mottagit anmälan om detta.

8.3 Efterskydd

Har den försäkrade omfattats av obligatoriskt familjeskydd och eventuellt förstärkt familjeskydd och försäkringarna inte gäller på grund av att

- anställningen upphört
  - pensioneringsavtalet är uppsagt och uppsägningen trätt i kraft
- gäller försäkringsskyddet så lång tid som den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Efterskyddet förlängs om den försäkrade blir sjuk under tiden efterskyddet gäller. Skyddet förlängs med lika många dagar som sjukdomen varar. Med sjukdom förstås tillstånd som anges i 9.1

Efterskyddet gäller inte när den försäkrade slutat sin anställning och börjar ta ut sin KTP ålderspension.

8.4 Utbetalning

Om tjänstemannen avlider betalas det obligatoriska samt eventuella förstärkta familjeskyddet ut månadsvis under avtalad tid till förmånstagare, dock inte längre än t o m månaden före den varunder tjänstemannen skulle ha fyllt 70 år. Pensionen betalas ut från och med månaden efter den då den försäkrade avlidit.

Anmälan om dödsfall görs till Pensionsvalet.

8.5 Värdesäkring

Överskott som uppkommer inom försäkringsrörelserna för såväl obligatoriskt som förstärkt familjeskydd används i första hand för att värdesäkra försäkringsbelopp i proportion till prisbasbeloppets förändring. Anpassning av försäkringsbeloppet sker den 1 januari varje år.

Sänkning av prisbasbeloppet föranleder inte minskning av pensionen. Senare höjning av prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

Överskott används i andra hand för sänkning av premierna. Närmare bestämmelser återfinns i Folksam's försäkringstekniska riktlinjer.

8.6 Förmånstagare

Generellt förordnande

Förmånstagare till obligatoriskt familjeskydd, förstärkt familjeskydd och ålderspensionens återbetalningsskydd är, om inte annat skriftligen anmälts till Pensionsvalet, i första hand tjänstemannens make/maka eller sambo och i andra hand tjänstemannens arvsberättigade barn i lika delar. Med make/maka jämställs även partner enligt Lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap.

Förordnande till förmån för make/maka gäller även om det pågår mål om äktenskapskillnad mellan makarna. Förordnande till förmån för registrerad partner gäller även om det pågår mål om upplösning av registrerat partnerskap.

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållanden eller under förhållanden som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfallet stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Särskilt förordnande

Den försäkrade kan skriftligen anmäla annat förmånstagarförordnande. Sådant förordnande kan endast omfatta följande personer

- a) make/maka/registrerad partner eller tidigare make/maka/registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b).

Finns det flera barn vilka är förmånstagare fördelas pensionen i lika delar, om inte annat följer av särskilt förordnande.

Saknas förmånstagare görs ingen utbetalning.

Avstående från pension

Make/maka, registrerad partner, sambo eller arvsberättigat barn kan skriftligt till försäkringsgivaren förklara sig avstå från sin rätt som förmånstagare till pension från försäkringen.

Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar av pension. Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som tidigare gjort avstående.

9. Sjukpension

Sjukpensionen är en pensionsförsäkring. Försäkringsgivare är Folksam Liv.

9.1 Rätt till sjukpension

Rätt till sjukpension föreligger för tjänstemannen när

- han/hon är arbetsförmögen till minst 25 % på grund av sjukdom eller olycksfall och
- arbetsförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Har arbetsförmågan pågått i mindre än 90 kalenderdagar i följd men tjänstemannen under den senaste tolv månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att tjänstemannen varit arbetsförmögen i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden. I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjuktid före det att KTP-planen har börjat gälla för tjänstemannen.

Sjukpension utges

- fr o m den dag rätten till pension har inträtt enligt ovan
- t o m den sista dagen i sjukperioden eller t o m månaden före den under vilken ålderspensionen börjar utges.

Anmärkning

Vid forsatt anställning efter att tjänstemannen fyllt 65 år föreligger rätt till sjukpension under sjukpenningtid till och med 180:e sjukdagen.

9.2 Sjukpensionens storlek

Hel sjukpension utges vid fullständig arbetsförmåga med följande procenttal av den genomsnittliga pensionsmedförande lönen under de tolv månader som närmast föregått sjukfallet. Om tjänstemannen inte omfattats av KTP-planen under hela tolv månadersperioden ska genomsnittet beräknas på det antal månader tjänstemannen omfattats av KTP-planen under de tolv månader som närmast föregått sjukfallet.

	sjukpension			
Lön respektive lönedel i	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken t o m 90:e dagen*	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken dag 91-360*	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken fr o m dag 361	när Sjuk- eller aktivitetsersättning utges enl Socialförsäkringsbalken**
≤7,5 pbb	10 %	10 %	0%	15 %
7,5 pbb – 20 ibb	65 %	65 %	65 %	65 %
20 ibb – 30 ibb	32,5 %	32,5 %	32,5 %	32,5 %

pbb=prisbasbelopp **ibb**=inkomstbasbelopp

* I samma sjukfall

** Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

Anmärkning

För tjänsteman vilken inte är inskriven i svensk försäkringskassa och inte uppbär sjuklön ska sjukpension vara densamma som om denne omfattats av punkt 5 i de särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring.

Om arbetsförmågan inte är fullständig utan partiell utbetalas pensionen i proportion till graden av arbetsförmågan.

Sjukpension utges inte under tid som ingår i sjuklöneperiod enligt lag.

9.3 Samordning

Sjukpension enligt ovan ska minskas enligt följande:

- med sjukpension enligt fribrev
- på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp med livränta från arbets/yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

9.4 Pensionstillägg för sjukpension

Överskott som uppkommer inom försäkringsrörelsen används i första hand för att värdesäkra sjukpensionen med pensionstillägg i proportion till prisbasbeloppets förändring. Anpassning av försäkringsbeloppet sker den 1 januari varje år.

Överskott används i andra hand för sänkning av premien. Närmare bestämmelser finns i Folksam Livs försäkringstekniska riktlinjer.

10. Premiefrielseförsäkring

10.1 Premiefrielseförsäkringens omfattning

Premiefrielseförsäkring innebär att avgifterna för tjänstemannens förmåner enligt KTP-planen avdelning 1 betalas av premiefrielseförsäkringen.

Premie betalas vid arbetsförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall, för tid utöver sjuklöneperiod enligt lag om sjuklön, vid föräldraledighet med föräldrapenning med anledning av eget barns födelse/adoption samt vid föräldraledighet med tillfällig föräldrapenning vid vård av eget barn.

För tjänsteman som saknar rätt till sjuklön enligt lag om sjuklön, betalas premien från och med den första sjukpenningdagen.

Vid föräldraledighet betalas premien under högst tretton månader per födsel/adoption. Vid uttag av föräldraledighet i form av förkortning av normal arbetstid förlängs premiefrielsen proportionellt mot förkortningen av arbetstiden, dock längst till dess barnet fyllt 8 år eller avslutat sitt första skolår.

Försäkringsgivare är Folksam Liv.

10.2 Förutsättning för premiefrielse vid arbetsförmåga

Rätt till premiefrielse förutsätter att den anställde var arbetsför till minst 25 % vid anställningens början.

Om arbetsförmågan var nedsatt vid anställningens början och nedsättningen oavbrutet består, omfattar premiefrielsen endast en senare inträffad ytterligare nedsättning av arbetsförmågan med minst 25 %.

Premiefrielsen är proportionell till graden av arbetsförmåga.

10.3 Tid för premiefrielse

Premiefrielse medges längst till och med kalendermånaden före den under vilken tjänstemannen fyller 65 år.

10.4 Pensionsmedförande lön

Vid premiefrielse utgörs den pensionsmedförande lönen av den inkomst som förvärvats i anställning vilken omfattas av premiefrielseförsäkringen och som definieras enligt reglerna för KTP-sjukpension.

När premiefrielseförsäkring betalar premierna för ålderspensionen ska den pensionsmedförande lönen årligen ändras per den 1 januari. Ändringen ska motsvara inkomst-

basbeloppets förändring från föregående år. Vid partiell arbetsförmåga ska den lönedel för vilken premiefrielse utges räknas upp på motsvarande sätt.

10.5 Anmälan

Arbetsgivaren ska anmäla försäkringsfall som kan ge rätt till premiefrielse. Under efterskyddstid och tjänstledighet ska tjänstemannen själv anmäla försäkringsfall. Arbetsgivare och tjänsteman ska lämna de uppgifter som behövs för bedömning och beräkning. Anmälan görs till Pensionsvalet.

11 Gemensamt värdebesked m m

Pensionsvalet utfärdar i enlighet med KTP-nämndens anvisningar gemensamt värdebesked till den anställde, med uppgift om förmånerna enligt KTP-planen.

Tjänstemannens arbetsgivare har rätt att från Pensionsvalet få uppgift om inbetald premie som behövs för att bedöma arbetsgivarens avdragsrätt för pensionskostnader.

12 Förmåner vid utlandstjänstgöring

KTP-planen gäller även tjänstemän som omfattas av ”Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring”, För sådan tjänsteman gäller bestämmelser om enligt särskild överenskommelse mellan KFO och PTK. Se avsnitt C

13 Garantibestämmelse

13.1

Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till KTP-planen men sedan försummat att teckna eller vidmakthålla pensioneringsavtal, skall tjänstemannen som arbetar inom det sakliga tillämpningsområdet för sådant av arbetsgivaren träffat kollektivavtal tillgodoräknas avgifter och andra förmåner i samma utsträckning som om arbetsgivaren fullgjort sina skyldigheter inom KTP-planen avdelning 1.

13.2

Garantiregeln gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän vari upptagits bestämmelse om KTP-planen och som träffats med FTF. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om KFO och FTF godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen skall kunna omfattas av ”Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring” om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

14 Tolkning tvister m m

14.1 Tolkning m m

En särskild nämnd - KTP-nämnden - ska svara för tolkningen av de bestämmelser och villkor som gäller för KTP-planen samt fylla de funktioner i övrigt som framgår av planens bestämmelser. Nämnden ska i övrigt vara rådgivande till Pensionsvalet samt försäkringsgivarna inom KTP-planen.

KTP-nämnden består av tre representanter utsedda av KFO och tre representanter utsedda av FTF. Beslut i nämnden ska vara enhälligt.

Arbetsgivare eller tjänsteman kan begära att frågor som angår honom eller henne tas upp till behandling i KTP-nämnden.

14.2 Tvister

Uppkommer tvist om tolkning och tillämpning av pensioneringsavtal, försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande KTP-planen har part i tvisten alltid rätt att hänskjuta denna till bindande avgörande i Pensionsskiljenämnden.

Pensionsskiljenämnden består av två ledamöter utsedda av KFO och två ledamöter utsedda av FTF samt två suppleanter utsedda av vardera organisationen. De så utsedda ledamöterna utser gemensamt opartisk ordförande.

Skiljedom skall vara meddelad inom ett år räknat från den dag då skiljeförfarandet påkallats, såvida inte parterna i tvisten enats om annan tidsfrist.

Innan tvist upptas till avgörande i Pensionsskiljenämnden skall ärendet ha behandlats i KTP-nämnden.

14.3 Vite

Underlåter arbetsgivare, som enligt kollektivavtalet är förpliktigad därtill, att ansluta sig till KTP-planen gäller följande. KTP-nämnden äger – om samtliga ledamöter i den är ense - vid vite som nämnden bestämmer, förelägga arbetsgivaren att inom av nämnden angiven tid fullgöra sin skyldighet enligt avtalet.

Vite som utdöms skall tillfalla parternas gemensamma garantifond eller särskilda värdesäkringsmedel.

B. KTP-planen avdelning 2

1 Förmåner

1:1 KTP-planens avdelning 2 omfattar

- ålderspension se punkt 5
- KTPK-Egenpension se punkt 6
- sjukpension se punkt 7
- familjeskydd se punkt 6
- familjepension se punkt 8
- särskild barnpension se punkt 6
- förmåner vid utlandstjänstgöring se punkt 2

Gemensamma bestämmelser för dessa pensionsförmåner finns i punkterna 2-4 och 12-17.

Härutöver gäller i tillämpliga delar de försäkringsvillkor, försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag som vid var tidpunkt gäller för Folksam* eller försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag som vid var tidpunkt gäller för att finansiera ålderspensionen som en utfästelse, egen regi, med avsättning till stiftelse eller i balansräkningen med kreditförsäkring, se p 1:2.

Dessutom gäller avgiftsbefrielse när sjukpension utges.

* Med Folksam avses Folksam ömsesidig livförsäkring, Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ), Konsumentkooperationens pensionsstiftelse, Reda Pensionsadministration AB och KPA Pensionservice AB med bifirma Pensionsvalet.

Inkomst- och prisbasbelopp i KTP-planen

Med inkomstbasbeloppet i KTP-planen avses det inkomstbasbelopp som för varje år fastställs enligt 58 Kap 26 och 27 §§ Socialförsäkringsbalken.

Med prisbasbeloppet i KTP-planen avses det prisbasbelopp som för varje år fastställs enligt 2 Kap 6 och 7 §§ Socialförsäkringsbalken.

Med förhöjt prisbasbelopp menas det förhöjda prisbasbeloppet som för varje år fastställs enligt 2 Kap 6 och 8 §§ Socialförsäkringsbalken.

1:2

Anslutning till KTP-planen sker genom att arbetsgivaren tecknar anslutningsavtal med Folksam.

Pensionsförmånerna skall finansieras av arbetsgivaren. Om något annat inte anges tecknas förmånerna i Folksam. Arbetsgivaren kan om han avseende ålderspension istället göra en utfästelse till den försäkrade, egen regi, med

- avsättningar till Konsumentkooperationens pensionsstiftelse i enlighet med av de

avtalslutande parterna fastställda regler*

- kontoavsättning i balansräkningen i enlighet med av de avtalslutande parterna fastställda regler med kreditförsäkring i Försäkringsbolaget PRI Pensionsgaranti, ömsesidigt (PRI Pensionsgaranti)
- Arbetsgivaren avgör vidare på vad sätt alternativ pensionslösning enligt punkterna 5.2 och 9.3 skall ordnas. Arbetsgivaren har möjlighet att trygga utfästelsen, i annat försäkringsbolag än Folksam, i understödsförening, genom kontoavsättning i kombination med kreditförsäkring eller genom avsättning till pensionsstiftelse.

Folksam administrerar egenpension i form av gruppension enligt punkt 6.1.

KTPK-Egenpension tecknas efter tjänstemannens val i Folksam, i Folksam Fondförsäkringsaktiebolag (publ) eller i försäkringsgivare vilken tecknat administrationsavtal med Folksam.

*) Arbetsgivare vilka ansluts till KTP fr.o.m. den 1 januari 2003 kan endast göra avsättning till pensionsstiftelsen om pensionsutfästelsen är kreditförsäkrad i PRI Pensionsgaranti.

1:3

I anslutningsbekräftelse anger Folksam fr.o.m. vilken tidpunkt försäkringsavtal i enlighet med av avtalsparterna godkända regler träder i kraft. Om i punkt 11 angiven garanti gäller för någon anställd ska försäkringsavtal tecknas att gälla fr.o.m. den tidpunkt från vilken garantin gäller.

1:4

Försäkringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 11 angiven garanti.

I de fall föregående stycke inte är tillämpligt kan försäkringsavtal bringas att upphöra enligt följande.

Försäkringsavtal träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad arbetsgivaren eller Folksam verkställer uppsägning. Folksam äger i fall där arbetsgivaren inte betalat hela den till betalning förfallna premien i rätt tid rätt att säga upp avtalet.

1:5

Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till KTP-planen skall denne ange detta i sin anmälan om anslutning.

Innehåller sådant kollektivavtal bestämmelser vilka avviker från denna KTP-plan vilken överenskommit i kollektivavtal mellan avtalsparterna, kan försäkringsavtal om KTP-plan med avvikelser endast träffas efter godkännande av KTP-nämnden.

Träffas likväl försäkringsavtal på grund av att arbetsgivaren inte lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller försäkringsavtalet endast enligt denna KTP-plan.

2 Avdelningens omfattning

Planen omfattar alla anställda tjänstemän födda före 1978-07-01 hos arbetsgivare vilken tillämpar KTP-planen.

Följande personer omfattas inte av planen:

- Verkställande direktör, samt företagsledningens ledamöter.
- Personal vilken uppnått i pensionsavtalet angiven pensionsålder.
- Annan tjänsteman vilken medgetts undantag av KTP-nämnden.

Tjänsteman anställd hos arbetsgivare vilken ansluts till KTP-planen får undantas från denna under förutsättning att tjänstemannen kvarstår i före anslutningen gällande pensionsplan och om det finns en skriftlig överenskommelse om detta mellan arbetsgivaren och tjänstemannen.

För tjänsteman som undantagits från anslutning till KTP-planen gäller inte garantibestämmelse enligt punkt 11.

Tjänsteman som medgivits undantag får senare anslutas till KTP-planen endast efter medgivande av KTP-nämnden. För sådan anslutning kan särskilda villkor fastställas.

2:1 Anslutningsåldrar

Planen gäller fr.o.m. månaden efter den under vilken tjänstemannen har fyllt

- 18 år i vad den avser sjukpension och familjeskydd samt barnpension,
- 28 år vad avser ålderspension, KTPK-Egenpension och familjepension.

2:2 Tidsbegränsade anställningar

För tjänsteman som har en tidsbegränsad anställning gäller planen efter att anställningen varat i tre hela kalendermånader i följd.

Fortsätter anställningen efter nämnda period inräknas de tre månaderna i den pensionsgrundande tjänstetiden. Arbetsgivaren skall då betala pensionsavgift eller i förekommande fall göra en avsättning för tremånadersperioden.

2:3 Deltidsanställning

För deltidanställd tjänsteman gäller planen endast om tjänstemannen har en ordinarie arbetstid som uppgår till minst 8 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt under en period om tre kalendermånader.

2:4 36-månadersregeln

Planen gäller inte om det för tjänstemannen återstår mindre än 36 hela kalendermånader till ordinarie pensionsåldern och han inte tidigare har intjänat pension enligt planen.

Planen gäller inte heller om tjänstemannen visserligen tidigare har intjänat pension enligt planen men den pensionsgrundande tjänstetiden tillsammans med den nu återstående tiden till ordinarie pensionsålder är mindre än 36 hela kalendermånader. Om den tidigare pensionsrätten har intjänats enligt en annan pensionsplan än KTP-planen ska tiden värderas enligt bestämmelserna i punkt 4, varefter föregående stycke tillämpas.

Planen gäller inte om tjänstemannen vid 62 års ålder eller senare har avgått med pension och därefter tar ny anställning

2:5 Uppnådd pensionsålder

Om tjänstemannen kvarstår i tjänst efter det att han uppnått den pensionsålder som enligt punkt 5:1 i KTP-planen gäller för honom, gäller planen inte under anställningstid efter pensionsåldern.

Arbetsgivare och enskild anställd kan träffa överenskommelse om intjänande av pensionsrätt enligt avdelning 1 vid anställning efter pensionsåldern i avdelning 2.

2:6 Hälsoprövning

Om tjänstemannens hälsotillstånd vid den tidpunkt, då planen enligt ovan skulle ha blivit gällande för denne, är sådant att tjänstemannen enligt Folksam's hälsoprövningsregler inte kan försäkras, gäller planen först fr.o.m. den tidpunkt då denne återinträder i för tjänstemannen full tjänstgöring.

2:7

KTP-planen gäller även tjänstemän som omfattas av "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring", För sådan tjänsteman gäller bestämmelser om enligt särskild överenskommelse mellan KFO och PTK. Se avsnitt C

3 Pensionsmedförande lön

Pensionsförmånerna enligt punkterna 5-9 med undantag för Familjeskydd (6:3) beräknas med utgångspunkt från en pensionsmedförande lön. Denna bestäms på följande sätt.

3:1 Löneslag

I den pensionsmedförande lönen skall ingå

- den aktuella fasta lönen*,
- naturaförmåner i form av kost eller bostad, värderade enligt källskattetabellen,
- provision, tantiem etc enligt nedan,
- för tjänsteman med regelmässigt skiftarbete, förskjuten arbetstid, obekvämt arbetstid, jourtid, beredskapstjänst, mertid eller restidersättning, den under närmast föregående kalenderår utbetalade ersättningen för skiftarbete, förskjuten arbetstid, obekvämt arbetstid, jourtid, beredskapstjänst, mertid eller restid.

Andra naturaförmåner, övertidsersättning och liknande ska inte inräknas i den pensionsmedförande lönen.

Provision, tantiem etc

Om tjänstemannen är avlönad helt med provision, tantiem, produktionspremie eller liknande rörliga lönedelar utgörs den pensionsmedförande lönen av den genomsnittliga inkomsten under de närmast föregående 5 åren.

Om tjänstemannen är avlönad dels med fast lön, dels med provision, tantiem etc enligt föregående stycke utgörs den pensionsmedförande lönen av

- den aktuella fasta lönen och
- den genomsnittliga inkomsten av provision etc under de närmaste föregående 5 åren.

Om arbetsgivaren och tjänstemannen har överenskommit om en förskjutning av förhållandet mellan den fasta lönen och provisionen etc gäller följande.

Vid genomsnittsbereäkningen enligt föregående stycke skall provisionen etc för tiden före omläggningen först omräknas med utgångspunkt från den överenskomna förskjutningen.

Om en genomsnittsbereäkning enligt ovan inte kan göras t ex därför att tjänstemannens anställning inte har omfattat de närmast föregående fem åren, skall den pensionsmedförande löns beräknas på ett genomsnitt av den utbetalda lönen under den faktiskt anställda tiden.

Om tjänstemannen har garanterad provision eller liknande inkomstgaranti får den pensionsmedförande lönen inte understiga den aktuella garantin.

* Den fasta månadslönen multipliceras med 12,3 där de tre tiondelarna motsvarar det kontanta semestertillägget.

3.1.1 Pensionsmedförande lön i vissa fall

Arbetsgivaren har rätt att låta sådan lön som är pensionsmedförande enligt övriga bestämmelser i punkt 3 men som tjänstemannen avstått från för erhållande av annan förmån ingå i den pensionsmedförande lönen. Detsamma gäller när överenskommelse träffats om delpensionslösning.

Anm. Se dock punkt 7:2 angående pensionsmedförande lön för sjukpension.

3:2 Retroaktiv lönehöjning

Om tjänstemannen har slutat sin anställning per företagets ordinarie löneredvisionsdatum eller senare och därefter får löneförhöjning med retroaktiv verkan för den förflutna tiden är denna lönehöjning inte pensionsmedförande såvida inte anställningen har upphört på grund av att tjänstemannen har uppnått pensionsåldern eller har avlidit.

3:3 Regler för fastställande av pensionsmedförande lön då mindre än fem år återstår till pensionsåldern

Lönehöjning för tjänsteman för vilken mindre än 60 månader återstår till pensionsåldern Räknas som pensionsmedförande lönehöjning högst upp till belopp enligt följande tabell.

För tjänsteman som har följande månader kvar till pensionsåldern	Maximal lönehöjning som blir pensionsgrundande
59-49	1,20 x inkomstbasbeloppsökning
48-37	1,15 x inkomstbasbeloppsökning
36-25	1,10 x inkomstbasbeloppsökning
24-13	1,05 x inkomstbasbeloppsökning
12-1	1,00 x inkomstbasbeloppsökning

Med inkomstbasbeloppsökningen avses förändringen av inkomstbasbeloppet från året före året för lönehöjningen till året för lönehöjning, uttryckt i procent.

3:4 Högsta pensionsmedförande lön

Pensionsmedförande lön för ålders- och sjukpension begränsas till 30 inkomstbasbelopp och för familjepension till 30 prisbasbelopp.

4 Pensionsgrundande tjänstetid

4:1 Huvudregler

Pensionsgrundande tjänstetid tillgodoräknas tjänstemannen under tid då KTP-planen gäller för honom; dock tidigast fr.o.m. månaden efter den under vilken han fyller 28 år. Hel pension enligt punkter 5 och 8 utges om tjänstemannen fram till pensionsåldern kan beräknas erhålla en pensionsgrundande tjänstetid om 360 månader.

Om den beräknade tiden är kortare än 360 månader minskas pensionen med 1/360 för varje felande månad.

Som pensionsgrundande tjänstetid räknas även följande typer av tjänstledighet för tjänsteman som har fyllt 28 år:

- sjukdom, oavsett om sjukpension utges eller ej,
- tjänstgöring enligt pliktlagen
- tid varunder föräldrapenning utbetalas till tjänstemannen enligt lag om allmän försäkring
- annan tjänstledighet som uppgår till högst tre kalendermånader.

Vid tjänstledighet, som är längre än tre kalendermånader och som inte är pensionsgrundande, har tjänstemannen ett efterkydd under de första tre kalendermånaderna, som består av rätt till sjuk-och efterlevandeförmåner.

Under pensionsgrundande tjänstetid är tjänstemannen tillförsäkrad samtliga pensionsförmåner och intjänar i förekommande fall ålderspension, kompletteringspension och familjepension.

Vid avkortad arbetstid på grund av föräldraledighet till 75 %, till dess barnet fyller 8 år eller vid senare ålder slutar sitt första skolår, upprätthålls inte avgiftsbetalning för de förmåner som svarar mot den bortfallande lönedelen.

Om och i vilken utsträckning annan ledighet ska räknas som tjänstetid i pensionshänseende bestäms av arbetsgivaren efter överenskommelse med den lokala fackliga organisationen i varje särskilt fall.

4:2 Tidigare anställning som tjänsteman

Om tjänstemannen har intjänat ålderspension och - i förekommande fall - familjepension i en tidigare anställning, i vilken KTP-planen har tillämpats, gäller följande:

- den pensionsgrundande tjänstetiden i den tidigare anställningen skall räknas som pensionsgrundande tjänstetid i den nuvarande anställningen,
- den pensionsrätt som tjänstemannen har intjänat i den tidigare anställningen skall inräknas i den pensionsrätt som han intjänar i den nuvarande anställningen.

Om tjänstemannen omfattats av alternativregeln i punkter 5.2 och 8.3 i den tidigare anställningen men inte i den nuvarande, gäller följande:

- tjänstetid motsvarande den tid alternativregeln tillämpats skall inte räknas som pensionsgrundande tjänstetid för ålderspension på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp respektive 7,5 förhöjda prisbasbeloppet för familjepension i den nuvarande anställningen,
- den pensionsrätt som intjänats under tid när alternativreglerna tillämpats räknas inte in i den pensionsrätt som tjänstemannen tjänar in i den nuvarande anställningen.

Om en annan pensionsplan än KTP-planen har tillämpats i tidigare anställning och denna plan är likvärdig med KTP-planen gäller motsvarande. Om den andra pensionsplanen skiljer sig i väsentliga delar från KTP-planen skall tjänstetiden i den förra anställningen omräknas med hänsyn till skillnaderna. Om tjänsteman i tidigare anställning som arbetare förvärvat rätt till minst tre STP/STPK-år får samtliga dessa tillgodoräknas i den pensionsgrundande tjänstetiden.

Med likvärdig plan avses ITP-planen, FTP-plan, BTP-plan, Pensionsavtal för statliga och vissa andra tjänstemän och Pensionsavtal för arbetstagare hos kommuner respektive landsting.

5 Ålderspension

5:1 Rätt till ålderspension

Rätt till ålderspension föreligger för tjänstemannen när denne uppnår pensionsåldern. Pensionsåldern är 65 år.

Arbetsgivaren och tjänstemannen kan komma överens om att ändra pensionsåldern till lägre pensionsålder.

Tjänsteman äger vid förtida pensionsavgång, dock tidigast från månaden efter fyllda 62 år, rätt till ålderspension enligt punkt 5:3 nedan.

Pensionsåldern uppnås vid ingången av den månad under vilken tjänstemannen fyller 65 år och ålderspensionen betalas ut fr.o.m. samma månad t o m den månad under vilken denne avlider.

Om pensionsåldern är lägre än 65 år uppnår tjänstemannen pensionsåldern vid utgången av den månad under vilken tjänstemannens ålder sammanfaller med pensionsåldern och ålderspensionen utges fr.o.m. följande månad t o m den månad under vilken denne avlider.

Förmåner för ålderspension från 65 års ålder kan, om tjänstemannen så önskar, betalas ut från annan tidpunkt som tjänstemannen begär. Pensionen kan betalas ut helt eller delvis. Pensionen kan också betalas ut under en begränsad tid om minst 5 år. Reducering av ålderspensionen med anledning av den kortare tiden för utbetalning ska ske med tillämpning av antagandena om försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag vilka gäller för den form av tryggnad arbetsgivaren valt för ålderspensionen.

5:2 Ålderspensionens storlek

5:2.1 Huvudregel

Hel ålderspension från ordinarie pensionsålder 65 år eller från den lägre pensionsålder som gäller för tjänsteman, utges enligt följande:

Pensionsmedförande lön enligt punkt 3	Ålderspension i procent	
	Före 65 år	Fr.o.m. 65 år
– 7,5 inkomstbasbelopp	65	10
7,5 – 20 ”	65	65
20 – 30 ”	32,5	32,5

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full reduceras pensionen enligt bestämmelserna i punkt 4.

Vid pensionsålder lägre än 65 år utges hel ålderspension t.o.m. månaden före den under vilken tjänstemannen fyller 65 år.

5:2.2 Alternativregel

För tjänsteman med pensionsmedförande lön överstigande 10 inkomstbasbelopp kan arbetsgivaren och tjänstemannen träffa skriftlig överenskommelse om att istället för huvudregeln tillämpa annan pensionslösning avseende lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och 30 inkomstbasbelopp. Sådan överenskommelse får endast avse pensionsändamål och kan avse såväl ålders- som familjepension.

Tjänsteman som kan omfattas av reglerna om alternativ pensionslösning ska kunna välja att omfattas av avdelning 1 om skriftlig överenskommelse träffats mellan tjänstemannen och arbetsgivaren.

Om arbetsgivaren står i begrepp att träffa överenskommelse med en tjänsteman om pensionslösning enligt alternativregeln ska arbetsgivaren underrätta berörd tjänstemannapart vid företaget innan överenskommelse träffas. Skyldighet att lämna under rättelse föreligger inte i det fall tjänstemannen uppgivit att han inte är medlem i något fackförbund.

När överenskommelse träffats om att tillämpa alternativregeln för viss tjänsteman skall denna regel tillämpas så länge anställningen hos arbetsgivaren består.

5:3 *Förtida pensionsavgång på tjänstemannens initiativ*

Om tjänstemannen utnyttjar sin rätt till förtida pensionsavgång reduceras ålderspensionen med 1/480 för varje månad mellan pensionsavgången och den ordinarie pensionsåldern. Ålderspension utges enligt följande:

Pensionsmedförande lön enligt punkt 3	Ålderspension i procent	
	före 65 år	fr.o.m. 65 år
– 7,5 inkomstbasbelopp	K x 70	10
7,5 – 20 ”	K x 70	K x 65
20 – 30 ”	K x 35	K x 32,5

K= 1–m: 480 där m = antal månader mellan pensionsavgång och ordinarie pensionsålder.

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full reduceras pensionen enligt bestämmelserna i punkt 4.

Om tjänstemannen önskar tillämpa förtida pensionsavgång ska underrättelse härom göras senast tolv månader före tidpunkten för önskad pensionsavgång, såvida inte annat överenskommes.

Anmärkning:

Förtida pensionsavgång kan ske på tjänstemannens initiativ fr.o.m. månaden efter uppnådda 62 års ålder om inte företaget och den lokala fackliga organisationen överenskommer om annat.

Överenskommelse mellan företaget och den lokala fackliga organisationen kan bl.a. innehålla regler om delpension men även möjlighet för arbetsgivaren och tjänstemannen att träffa individuell överenskommelse.

5:3.1 Övergångsregel

Punkt 5:3 gäller endast tjänstemän födda 1955 eller tidigare och som omfattades av KTP-planen 30 juni 2011. För födda 1956 eller 1957 som omfattades av KTP-planen 1985 och då hade 62 års pensionsålder och som sedan dess omfattats av KTP-planen, ska rätten till förtida avgång mellan 62 och 65 år prövas i särskild ordning.

5:4 Samordning

Ålderspension före 65 år enligt ovan på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp skall minskas med

- sjukpenning från den allmänna försäkringen eller yrkes-/arbetsskadeförsäkringen om tjänstemannen erhåller sjukpension enligt punkt 7 när han uppnår pensionsåldern - se dock sista stycket under denna punkt,
- sjukersättning från den allmänna försäkringen,
- livränta från yrkes-/arbetsskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

Om ålderspensionen är reducerad på grund av att tjänstemannen inte har full pensionsgrundande tjänstetid skall avdragen i föregående stycke reduceras i motsvarande mån innan samordning sker.

Under den tid då tjänstemannen får sjukpenning gäller vidare följande.

Ålderspension skall vid full pensionsgrundande tjänstetid och fullständig arbetsförmåga alltid utges med 5 % av tjänstemannens pensionsmedförande lön intill 7,5 prisbasbelopp. Om pensionen är reducerad på grund av att tjänstemannen inte har full pensionsgrundande tjänstetid eller om halv sjukpenning utges skall procenttalet 5 reduceras i motsvarande mån.

6 KTPK-Egenpension, Familjeskydd och barnpension

6:1 KTPK-Egenpension

Tjänsteman erhåller KTPK-Egenpension i form av gruppension.

För KTPK-Egenpension disponeras avgift på 2,1 % av tjänstemannens pensionsmedförande lön.

För KTPK-Egenpension gäller respektive försäkringsgivares villkor.

Tjänstemannen kan komplettera KTPK-Egenpension med egenbetalda premier.

Om överenskommelse att tillämpa alternativreglerna i punkterna 5:2 och 8:3 träffas kan tjänstemannen disponera avgiften för KTPK-Egenpension för den alternativa försäkringslösningen.

6:1.1 Flytträtt

Tjänsteman har rätt att flytta hela det intjänade kapitalet i KTPK-Egenpension hos en försäkringsgivare till annan av KTP-nämnden godkänd försäkringsgivare för KTPK-Egenpension.

6:2 Fortsatt intjänande av pensionsrätt

Vid avgång med pension före ordinarie pensionsålder, dock tidigast vid 62 års ålder, intjänar tjänstemannen fortsatt pensionsrätt vad beträffar ålderspension enligt punkt 5 och familjepensionen enligt punkt 8 samt KTPK-Egenpension fram till den ordinarie pensionsåldern. Intjänandet baseras på de avgifter som gällde för dessa förmåner vid avgången.

För det fortsatta intjänandet av pensionsrätt efter avgång med pension enligt ovan gäller att tjänstemannen ska säga upp sin anställning i enlighet med bestämmelserna om uppsägning i gällande avtal om allmänna anställningsvillkor.

För fortsatt intjänande av pensionsrätt krävs inte att någon ålderspension enligt punkt 5 eller punkt 6:1 börjar betalas ut omedelbart efter pensionsavgången.

6:4 Kompletterande premier

Arbetsgivare och lokal facklig organisation kan överenskomma om att premierna till KTPK-Egenpension ska kunna kompletteras med ytterligare premie. Sådan överenskommelse kan även träffas mellan arbetsgivare och tjänsteman.

6:5 Familjeskydd

Tjänsteman omfattas av familjeskydd enligt "Försäkringsvillkor för KTPK-Familjeskydd", se sid 35.

6:6 Barnpension

För särskild barnpension gäller ett grundbelopp på 16 % på lön intill 7,5 förhöjda prisbasbelopp.

Särskild barnpension utges med följande % av grundbeloppet:

Förmånstagare	
1 barn	75
2 barn	110
3 barn	135
4 barn	150
fler än 4 barn	150+ 10 för varje barn utöver 4

Särskild barnpension till flera barn delas lika.

För rätt till särskild barnpension gäller samma regler som i punkt 8:1.

Särskild barnpension reduceras om inte tjänstetiden är 1,0, enligt punkt 4:1.

7 Sjukpension

7:1 Rätt till sjukpension

Rätt till sjukpension föreligger när tjänsteman

- är arbetsförmögen till minst 25 procent på grund av sjukdom eller olycksfall och
- arbetsförmågan har förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd.

Om arbetsförmågan inte förelegat i mer än 90 kalenderdagar i följd men tjänstemannen under den senaste 12-månadersperioden varit sjuk vid flera tillfällen, inträder rätt till sjukpension efter det att tjänstemannen varit arbetsförmögen i sammanlagt 105 kalenderdagar under perioden.

I de 90 respektive 105 dagarna medräknas inte sjuktid före det att KTP-planen har börjat gälla för tjänstemannen.

Sjukpension utges

- fr o m den dag under vilken rätten till pension har inträtt enligt ovan
- t o m den sista dagen i sjukperioden eller t o m månaden före den under vilken ålderspensionen börjar utges.

7:2 Sjukpensionens storlek

Hel sjukpension utges vid fullständig arbetsförmåga med följande procenttal av den pensionsmedförande lönen.

Anm. Om arbetsgivaren anmält en pensionsmedförande lön med stöd av punkt 3.1.1. ska

sjukpension beräknas på pensionsmedförande lön beräknad enligt punkt 3.1.

Lön respektive lönedel i	sjukpension			
	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken t o m 90:e dagen*	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken dag 91-360*	när sjukpenning utges enl Socialförsäkringsbalken fr o m dag 361	när Sjuk- eller aktivitetsersättning utges enl Socialförsäkringsbalken**
≤7,5 pbb	10 %	10 %	0%	15 %
7,5 pbb – 20 ibb	65 %	65 %	65 %	65 %
20 ibb – 30 ibb	32,5 %	32,5 %	32,5 %	32,5 %

pbb=prisbasbelopp **ibb**=inkomstbasbelopp

* I samma sjukfall

** Dock inte om sjukpenning har utbetalats för samma tid.

Anmärkning

För tjänsteman som inte är inskriven i svensk försäkringskassa och inte uppbär sjuklön skall sjukpensionen vara densamma som om han omfattas av punkt 5 i de särskilda bestämmelserna vid utlandstjänstgöring.

Om arbetsförmågan inte är fullständig utan partiell utges pensionen i proportion till graden av arbetsförmågan.

Sjukpension utges inte under tid som ingår i sjuklöneperioden enligt lag.

7.3 Samordning

Sjukpensionen enligt ovan skall minskas enligt följande:

- med sjukpension enligt fribrev,
- på lönedel intill 7,5 prisbasbelopp med livränta från arbets-/yrkesskadeförsäkringen eller på grund av ersättningsplikt som åligger staten.

8 Familjepension

8:1 Rätt till familjepension

Rätt till familjepension föreligger för tjänstemans make och barn när tjänstemannen avlider. Rätten består även efter det att tjänstemannen har uppnått pensionsåldern.

Adoption grundlägger inte rätt till pension för barn och giftermål inte rätt till pension för make om adoptionen eller giftermålet äger rum

- efter det att tjänstemannen fyllt 60 år, eller
- när tjänstemannens arbetsförmåga var varaktigt nedsatt med minst 50 %, eller
- när tjänstemannen led av sjukdom som inom 6 månader efter adoptionen eller gif-

termålet ledde till tjänstemannens död.

Familjepension betalas ut fr o m månaden efter den under vilken tjänstemannen avlidit och

- för make: t o m den månad under vilken maken avlider eller gifter om sig,
- för barn: t o m den månad under vilken barnet fyller 20 år eller dessförinnan avlider. Om barnet när det fyller 20 år är fullständigt och varaktigt arbetsförmöget har barnet rätt till familjepension så länge detta förhållande består.

8:2 Familjepensionens storlek

Hel familjepension betalas ut med ett belopp som bestäms för varje kalendermånad med utgångspunkt från

- ett grundbelopp enligt följande, och
- antalet förmånstagare vid månadens ingång enligt följande.

Grundbeloppet utgörs av följande procenttal av den pensionsmedförande lönen:

Lön respektive lönedel		Grundbelopp
7,5 förhöjda prisbasbelopp	– 20 prisbasbelopp	32,50 %
20 prisbasbelopp	– 30 prisbasbelopp	16,25 %

Hel familjepension utges med nedan angivna procenttal av grundbeloppet:

Förmånstagare	Familjepension i % av grundbeloppet
Efterlevande make utan barn	100
med 1 barn	130
med 2 barn	150
med fler än 2 barn	150 +
+ för varje ytterligare barn	10
Enbart barn	
1 barn	75
2 barn	110
3 barn	135
4 barn	150
fler än 4 barn	150 +
+ för varje ytterligare barn	10

Om den pensionsgrundande tjänstetiden inte är full enligt bestämmelserna i punkt 4 reduceras pensionen.

Anmärkning

Villkoren i denna punkt rörande make ska även gälla:

- Registrerad partner enligt lag om registrerat partnerskap
- Sambo enligt definition i "Försäkringsvillkor för Familjeskydd".

Tjänsteman som önskar ha sambo som förmånstagare är skyldig att skriftligt med-

delar Folksam sambands namn och personnummer (förmånstagarförordnande).

8:2.1 Avstående av familjepension

Tjänstemannen har rätt att avstå från framtida intjänande av familjepension enligt punkt 8. Frigjord avgift från denna förmån får istället användas för att förstärka KTPK-Egenpension enligt punkt 6. Redan intjänad familjepension omvandlas till fribrev och hanteras enligt bestämmelser för detta.

8:3 Alternativregel

För tjänsteman med pensionsmedförande lön överstigande 10 inkomstbasbelopp kan arbetsgivaren och tjänstemannen träffa skriftlig överenskommelse om att istället för huvudregeln tillämpa en annan pensionslösning avseende lönedelar mellan 7,5 förhöjda prisbasbelopp och 30 prisbasbelopp. För sådan skriftlig överenskommelse gäller i tillämpliga delar vad som sägs i punkt 5:2.2.

9 Särskild Änklingpension

Bestämmelserna i punkt 9 upphör att gälla vid utgången av 1989.

Övergångsbestämmelse

Särskild änklingspension efter tjänsteman som avlidit före 1990 utges enligt hittillsvarande regler. Make till tjänsteman som avlider senare än 1989 har rätt till särskild änklingspension enligt hittillsvarande regler om äktenskapet ingåtts före 1990 och mannen är född 1929 eller tidigare. Den särskilda änklingspensionen ska minska med omställningspension och särskild efterlevandepension enligt Socialförsäkringsbalken samt familjeskydd enligt punkt 6:5.

10 Fribrev

Om tjänstemannen slutar sin anställning efter 28 års ålder men före pensionsåldern har han rätt till fribrev på den intjänade pensionsrätten för ålderspension, KTPK-Egenpension och, i förekommande fall, familjepension.

Anmärkning

Sjukpension är inte fribrevsbildande.

11 Förtida och uppskjutet uttag

Tjänsteman som lämnar sin anställning har rätt att ta ut ålderspension i förtid, dock tidigast från 55 års ålder.

Tjänsteman har vidare rätt att uppskjuta uttaget av ålderspension enligt punkt 5 och/eller KTPK-Egenpension enligt punkt 6:1. Skjuter tjänsteman upp uttag av ålderspension och/eller KTPK-Egenpension ska pensionen räknas om.

Omräkningarna av ålderspension och KTPK-Egenpension ska ske med tillämpning av antagandena i Folksam eller vald försäkringsgivares (KTK-Egenpension) försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag.

12 Garantibestämmelse

12:1 Huvudregel

Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till KTP-planen enligt av avtalsparterna träffade överenskommelser men sedan försummat detta, lämnas likväl ersättning i samma utsträckning som om försäkringsavtal träffats enligt villkoren i denna plan till den som arbetar inom det sakliga tillämpningsområdet för sådant av arbetsgivaren träffat kollektivavtal som anges i 11:2 nedan.

Denna garanti omfattar inte

- annan ordinarie pensionsålder än 65 år om utfästelse härom skett på annat sätt än i kollektivavtal,
- lönehöjning under de senaste 24 månaderna "före garantifallet" till den del den överstiger det tal som fastställs enligt punkt 3:3.
- annan pensionsgrundande tjänstetid i anställning än sådan som anges i punkt 4,
- ålderspension på lönedelar över 7,5 inkomstbasbelopp, familjepension på lönedelar över 7,5 förhöjda prisbasbelopp om överenskommelse träffats om att tillämpa alternativreglerna enligt punkt 5:2 och punkt 8:3 eller premien för KTPK-Egenpension om den används i överenskommelsen om alternativregeln enligt punkt 6:1 st 5.

Om arbetsgivare inte fullgör betalningsskyldighet för överenskommen alternativ pensionslösning enligt punkt 5:2, punkt 8:3 och punkt 6.1 st 5 gäller garantin enligt huvudregeln om tjänstemannen påkallar detta, dock högst 1 år tillbaka.

12:2 Speciella beslut

Ovan upptagna garantiregel gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänsteman vari upptagits bestämmelse om KTP-planen och som träffats med FTF. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om avtalsparterna godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen ska kunna omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådant kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

12:3 Vem omfattas

Med tjänsteman förstås anställd som omfattats av mellan avtalsparterna träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

I annat fall sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle ha gällt för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde sysselsätts, om arbetsgivaren som ansluten till KFO ingått kollektivavtal för verksamheten.

13 Tolkning, tvister m m

13:1 KTP-nämnd

En särskild nämnd - KTP-nämnden - ska svara för tolkningen av de bestämmelser och villkor som gäller för KTP-planen samt fylla de funktioner i övrigt som framgår av planens bestämmelser. Nämnden ska i övrigt vara rådgivande till Pensionsvalet samt försäkringsgivarna inom KTP-planen.

KTP-nämnden har att fatta beslut i frågor som hänskjutits till nämnden och som bl a rör

- försäkringsfall av prejudicerande betydelse,
- tolkning av försäkringsavtalen för KTP och KTPG,
- tillämpningsregler som är av väsentlig betydelse och som berör arbetsgivare och arbetstagare,
- att pröva ärenden om undantagande från skyldighet att ansluta tjänsteman till KTP-planen.

KTP-nämnden består av två representanter utsedda av KFO och två representanter utsedda av FTF. Beslut i nämnden ska vara enhälliga.

Arbetsgivare eller tjänsteman kan begära att frågor som angår honom eller henne tas upp till behandling i KTP-nämnden.

13:2 Tvister

Twist om kollektivavtalsenlig skyldighet för arbetsgivare att ansluta sig till KTP-planen eller övriga frågor i kollektivavtalet om KTP-planen eller fråga som rör särskild utfästelse av arbetsgivaren inom ramen för KTP-planen, skall handläggas enligt förhandlingsordningen i MBL. Såväl lokal som central förhandling ska dock äga rum och twist ska i sista hand lösas med bindande verkan av en särskild skiljenämnd (pensionsskiljenämnden).

Pensionsskiljenämnden består av två ledamöter utsedda av KFO och två ledamöter utsedda av FTF samt två suppleanter utsedda av vardera organisationen. De så utsedda ledamöterna utser gemensamt opartisk ordförande.

Uppkommer twist om tolkning och tillämpning av försäkringsavtal, försäkringsvillkor eller andra bestämmelser rörande KTP-planen har part i tvisten alltid rätt att hänskjuta denna till bindande avgörande av den ovan nämnda skiljenämnden. Skiljedom skall vara meddelad inom ett år räknat från dag då skiljeförfarande påkallats, såvida inte parterna i tvisten enas om annan tidsfrist.

Innan twist upptas till avgörande i skiljenämnd skall ärendet ha behandlats i KTP-nämnden.

13:3 Vite

Underlåter arbetsgivare, som enligt kollektivavtalet är förpliktigad därtill, att ansluta sig till KTP-planen gäller följande. KTP-nämnden äger – om samtliga ledamöter i den är ense – vid vite som nämnden bestämmer, förelägga arbetsgivaren att inom av nämnden angiven tid fullgöra sin skyldighet enligt avtalet.

Vite som utdöms skall tillfalla parternas gemensamma garantifond eller särskilda värdesäkringsmedel.

13:4 Fredsplikt

Hos arbetsgivare där KTP-avtalet gäller föreligger fredsplikt beträffande samtliga pensionsfrågor.

14 Giltighetstid

Parterna är ense om att överenskommelsen om KTP gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid om 3 månader.

Försäkringsvillkor för Familjeskydd

Försäkringen är en kollektivavtalsgrundad tidsbegränsad efterlevandepension. Den utgör en del av KTP-planen.

Försäkringen meddelas av Folksam ömsesidig livförsäkring, (Folksam) med org.nr. 502006-1585. Styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Dessa villkor gäller från och med 1 januari 20xx. För försäkringen gäller dessutom

- Folksams försäkringstekniska riktlinjer och beräkningsunderlag
- i tillämpliga delar bestämmelserna i överenskommelser som träffas mellan KFO och Handels om familjeskydd
- försäkringsavtalslagen (2005:104) och svensk lag i övrigt.

Domstolsprövning av dessa villkor skall ske med tillämpning av svensk lag.

§ 1 Försäkringsavtal

Arbetsgivare som önskar teckna familjeskydd för sina tjänstemän ska vara anslutna till Folksam. Avtal har slutits i och med att Folksam skickat ett försäkringsbekräftelse till arbetsgivaren.

Försäkringsavtalet grundar sig på de uppgifter som arbetsgivaren eller den försäkrade skriftligen lämnat till Folksam.

I avtalet anges från och med vilken tidpunkt det gäller. Om garantibestämmelse i i KTP-planen gäller för någon anställd, ska avtalet tecknas att gälla från och med den tidpunkt då garantin börjar att gälla.

Försäkringsavtalet gäller tills det skriftligen sagts upp av arbetsgivaren eller Folksam. Avtalet upphör att gälla tidigast vid utgången av månaden efter uppsägningen avsänts.

Folksam har rätt att säga upp avtalet om arbetsgivaren inte betalar premien i rätt tid eller på annat sätt bryter mot villkoren för försäkringen.

Avtalet kan dock inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av kollektivavtal som medför att anställd omfattas av ovan angiven garanti. Försätts arbetsgivaren i konkurs eller inleds ett likvidationsförfarande har Folksam rätt att säga upp försäkringsavtalet till upphörande från den tidpunkt då konkursen eller likvidationen avslutats.

Avtalet kan vidare upphöra eller förändras som en anpassning till ändringar i kollektivavtalet om KTP.

§ 2 Försäkringstagare - försäkrad

Arbetsgivaren är försäkringstagare. När det gäller rätten att förordna förmånstagare,

liksom när det gäller rätten till försäkringsersättning i övrigt, ska varje försäkrad anses som försäkringstagare. Den försäkrade är den på vars liv försäkringen gäller.

§3 När försäkringsskyddet träder i kraft

Försäkringsskyddet träder i kraft för försäkrad först sedan Folksam mottagit skriftlig inträdesanmälan för den försäkrade och så snart den försäkrade genomgått i förekommande fall KTP:s hälsoprövning och är fullt arbetsför.

§ 4 När försäkringen upphör

Försäkringen upphör när den försäkrade

- inte längre är anställd och inte heller omfattas av försäkringen via en ny anställning som ger rätt till familjeskydd
- uppnår sin pensionsålder*

eller när uppsägningen av arbetsgivarens anslutning till Folksam enligt § 1 träder i kraft.

***Anmärkning**

Har den försäkrade pensionerats enligt särskild överenskommelse med arbetsgivaren och premie betalats gäller familjeskydd så lång tid premien avser, dock längst till ordinarie pensionsålder.

§ 5 Pensionens storlek

Storleken på pensionens årsbelopp bestäms av KTP-planen avdelning 1 p 8.2 och för avdelning 2 utgör pensionens årsbelopp två förhöjda prisbasbelopp per år i 5 år.

§ 6 Utbetalning av pension

Avlider den försäkrade betalas pension ut under fem år från och med månaden efter dödsfallet. Pensionen betalas ut månadsvis i efterskott till förmånstagare. Saknas förmånstagare sker ingen utbetalning.

Avlider förmånstagare under utbetalningstiden, tillfaller pensionen månaden för dödsfallet förmånstagarens dödsbo.

§ 7 Förmånstagare

GENERELLT FÖRORDNANDE

Förmånstagare till varje månads utbetalning av pension är den försäkrades make/maka, registrerad partner, sambo eller, om dessa inte finns, den försäkrades arvsberättigade barn - om inte den försäkrade skriftligen anmält annat förordnande till Folksam.

Make/maka är förmånstagare även när mål om äktenskapsskillnad pågår. Registrerad partner är förmånstagare även när mål om upplösande av partnerskap pågår.

Förmånstagaren kan senarelägga utbetalning av pension, se nedan. Däremot kan inte förmånstagaren göra något eget förordnande.

Sambo

Med sambo avses ogift person, som under äktenskapsliknande förhållande eller under förhållande som liknar registrerat partnerskap, vid dödsfall stadigvarande sammanbott med ogift försäkrad förutsatt att de

- har eller har haft eller väntar barn tillsammans eller
- tidigare har varit gifta med varandra eller levt samman i registrerat partnerskap eller i vart fall
- stadigvarande sammanbott sedan minst sex månader.

Make/maka, registrerad partner eller sambo avlider

Om make/maka, registrerad partner eller sambo avlider innan pensionen betalats ut till fullo, inträder den försäkrades arvsberättigade barn som förmånstagare.

SÄRSKILT FÖRORDNANDE

Har den försäkrade skriftligen anmält annat förordnande än det ovan angivna, kan det endast omfatta personer vilka enligt inkomstskattelagen kan vara förmånstagare till pensionsförsäkring:

- a) make/maka, registrerad partner eller tidigare make/maka, registrerad partner
- b) sambo eller tidigare sambo
- c) barn/styvbarn/fosterbarn till den försäkrade eller till någon person enligt a) eller b).

Omfattar förordnandet annan person, är det i denna del utan verkan.

För förmånstagare enligt a, b, och c ovan gäller att de är förmånstagare till varje månads utbetalning av pension.

En förmånstagare kan inte genom särskilt förordnande ges större rätt att förfoga över försäkringen än vad som gäller enligt det generella förordnandet.

Har ett särskilt förordnande gjorts gäller det så länge anställningen består, eller till dess att det ändras, eller återkallas. Byter den försäkrade anställning gäller förordnandet förutsatt

att den nya anställningen

- är inom det sakliga tillämpningsområdet för KFO och FTF:s avtal om KTP
- börjar i anslutning till den försäkrade slutade den förra anställningen och det är innan efterskyddet i § 13 upphör att gälla. Uppfylls inte de ovan angivna kraven, förfaller det av försäkrad skrivna förordnandet.

AVSTÅ FRÅN PENSION

Förmånstagare kan skriftligen till Folksam förklara sig avstå från sin rätt som förmånstagare till pension från försäkringen.

Ett avstående kan göras innan förmånstagaren mottagit någon utbetalning av pension, men det kan även göras efter det att förmånstagaren mottagit en eller flera utbetalningar av pension från försäkringen. Ett avstående kan inte villkoras och avser alla framtida utbetalningar av pension.

Har ett avstående gjorts och det senare kommer att saknas förmånstagare, inträder åter den som avstått som förmånstagare .

RÄTT ATT SENARELÄGGA UTBETALNING AV PENSION

Förmånstagare kan genom skriftlig anmälan till Folksam bestämma att pension skall betalas ut senare än enligt § 6. Anmälan om senareläggning ska göras före första utbetalning av pension.

Förmånstagare kan senarelägga utbetalning av pension så att utbetalningen börjar senast den 60:e månaden efter dödsfallet. Minsta period man kan senarelägga uttaget av pension är 6 månader.

Senareläggs utbetalning av pension, ökas pensionen med 0,25 % för varje månad som utbetalningen senarelagts.

Har förmånstagare senarelagt utbetalning av pension (uppskov), men avlider under tiden för uppskovet, börjar utbetalning av pension från och med månaden efter dödsfallet, förutsatt att annan förmånstagare finns. Pensionen räknas då om som om uppskov endast har begärts till denna tidpunkt.

§ 8 Oriktiga uppgifter

Har arbetsgivaren - försäkringstagaren - lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter som är av betydelse för att bedöma försäkringsrisken, kan det medföra försäkringens ogiltighet enligt försäkringsavtalslagens bestämmelser. Samma bestämmelser tillämpas om uppgifterna lämnats av den försäkrade.

§ 9 Premie

Premien beräknas för ett år i sänder.

För familjeskyddet enligt avdelning 2 utjämnas så att den blir densamma per försäkrad och förhöjt prisbasbelopp. Med förhöjt prisbasbelopp avses det förhöjda prisbasbeloppet som för varje år fastställs enligt 2 kap 6 och 8 §§ i Socialförsäkringsbalken.

Premien för Obligatoriskt Familjeskydd i avdelning 1 och för Familjeskyddet i avdelning 2 debiteras från värdesäkringsfonden.

§ 10 Premiefrielse

Premiefrielse för den försäkrades KTPK-Familjeskyddsförsäkring inträder

- så snart denne erhåller rätt till KTP:s sjukpension. Premiefriad försäkring gäller
- så länge rätten till KTP:s sjukpension, även om den försäkrades anställning upphör

- när villkoren för slutbetalning enligt punkt 6.2 i KTP 2 är uppfyllda.

§ 11 Efterskydd

Har den försäkrade omfattats av KTPK-Familjeskydd och försäkringen inte längre gäller på grund av att

- anställningen upphört
- arbetsgivarens anslutning till Folksam är uppsagd och uppsägningen trätt i kraft, gäller ett efterskydd så lång tid den försäkrade varit anställd, dock längst i tre månader.

Efterskyddet förlängs om den försäkrade blir sjuk under tiden efterskyddet gäller. Skyddet förlängs med lika många dagar som sjukdomen varar. Med sjukdom förstås tillstånd som avses i punkt 9:1 i KTP 1 och 7:1 i KTP 2.

Om den försäkrade under efterskyddstiden ansluter sig till annan gruppensionsförsäkring eller tecknar fortsättningsförsäkring, minskas efterskyddet med det försäkringsskydd han/hon därigenom erhåller.

Efterskydd gäller inte sedan den försäkrade uppnått sin pensionsålder.

§ 12 Fortsättningsförsäkring

Upphör den försäkrades Familjeskydd att gälla före ordinarie pensionsålder för KTP eller den tidigare tidpunkt från vilken pensionsavgång sker, har denne rätt att inom 6 månader därefter teckna fortsättningsförsäkring utan hälsoprövning. Därefter upphör rätten att teckna fortsättningsförsäkring.

§ 13 Värdesäkring/ överskott

Överskott som uppkommer inom Familjeskydd används i första hand för att värdesäkra pensionen genom anknytning till prisbasbeloppet eller det förhöjda prisbasbeloppet under såväl utbetalnings- som eventuell uppskovstid. Anpassning sker den 1 januari varje år.

Sänkning av det prisbasbeloppet eller förhöjda prisbasbeloppet föranleder inte minskning av pensionsbeloppen.

Senare höjning av det prisbasbeloppet eller förhöjda prisbasbeloppet beaktas endast i den mån det därigenom blir högre än det var före sänkningen.

Överskott som inte tas i anspråk för värdesäkring enligt ovan används för att sänka premien.

§ 14 Begränsningar i försäkringens giltighet

KRIGSTILLSTÅND I SVERIGE

Råder krigstillstånd i Sverige gäller särskild lagstiftning om Folksams ansvarighet och rätt att ta ut tilläggspremie (krigspremie).

För försäkring som meddelats efter krigstillståndets inträde eller inom tre månader dessförinnan är försäkringsgivarna fria från krigsansvarighet.

DELTAGANDE I FRÄMMANDE KRIG ELLER I POLITISKA OROLIGHETER UTOM SVERIGE

Försäkringen gäller inte

- för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar då den försäkrade deltar i krig eller i politiska oroligheter utom Sverige
- dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar inom ett år efter sådant deltagande och som kan bero på kriget eller oroligheterna.

Deltagande i militär fredsbevarande verksamhet i FN:s regi eller enligt beslut av OSSE (Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa) räknas inte som deltagande i krig eller politiska oroligheter.

VISTELSE UTOM SVERIGE VID KRIG ELLER KRIGSLIKNANDE POLITISKA OROLIGHETER

Vistas den försäkrade utanför Sverige i område där krig eller krigsliknande politiska oroligheter råder - utan att själv delta - gäller följande.

Tecknades försäkring i samband med utresan till eller under vistelse i området, och kriget eller oroligheterna då pågick eller uppenbar krigsfara förelåg, gäller inte försäkringen för dödsfall eller arbetsoförmåga som inträffar under vistelsen i området eller inom ett år efter dess slut och som kan anses bero på kriget eller oroligheterna.

Inskränkningen gäller inte om vistelsen i området föranleds av utlandstjänstgöring under vilken den försäkrade omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" mellan KFO och PTK.

§ 15 Förfogande över försäkringen

Försäkringen kan inte överlåtas, pantsättas, belånas eller återköpas. Den kan inte heller ändras så att den inte längre uppfyller inkomstskattelagens föreskrifter för pensionsförsäkring.

§ 16 Åtgärder för utbetalning

Dödsfall anmäls på blankett som tillhandahålls av Folksam. Dödsfallsintyg från Skattemyndigheten skall bifogas anmälan. Behövs andra handlingar, skall dessa anskaffas och sändas in utan kostnad för Folksam. Medgivande skall lämnas, om Folksam begär det, så att Folksam kan inhämta upplysningar från läkare sjukhus, annan vårdanstalt, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning.

§ 17 Räntebestämmelser vid fördröjd utbetalning

Fördröjs utbetalning av pensionsbelopp, betalar Folksam ränta enligt sina regler och i förekommande fall enligt räntelagen. Ränta enligt räntelagen betalas dock inte för tid innan en månad förflutit från det Folksam erhållit de handlingar som omtalas i § 16. Ränta betalas inte heller ut om den är mindre än 0,1 % av prisbasbeloppet det år utbetalning av pensionen sker. Folksam ansvarar inte för förlust som utöver detta kan uppstå

om utredning av försäkringsfall eller utbetalning av pensionsbelopp fördröjs. Folksam har rätt att ändra reglerna för ränteberäkning.

§ 18 Ändring av försäkringsvillkor

Villkoren ska anpassas till framtida ändringar i kollektivavtalet om KTP. Folksam kan, efter godkännande av KFO och FTF, ändra dessa villkor. Ändringen gäller för arbetsgivare och försäkrade från och med den tidpunkt som beslutas.

§ 19 Tolkning av försäkringsvillkor

Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan begära att fråga som angår denne tas upp till behandling i KTP- nämnden.

§ 20 Prövningsrätt

Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare har rätt till överprövning av Folksam fattade beslut i KTP-nämnden. För beslut fattade i KTP-nämnden finns vidare rätt till överprövning av pensionsskiljenämnden KFO-FTF enligt punkt 14 i KTP 1 eller punkt 12 i KTP 2.

Försäkringstagare, försäkrad eller förmånstagare kan även vända sig till allmän domstol i Sverige.

§ 21 Övergångsbestämmelser

Tjänsteman som den 1 januari 1990 var arbetsförmögen och berättigad till sjukpension enligt KTP 2 och därefter inte återfått arbetsförmågan, omfattas inte av Familjeskydd.

Under perioden 1 januari till 30 juni 1990 gällde - med vissa undantag - ett generellt Familjeskydd. Tjänsteman som omfattades av detta och som under perioden blev berättigad till sjukpension enligt KTP 2, omfattas av det generella Familjeskyddet så länge rätten till sjukpension består utan avbrott.

§ 22 Personuppgifter

Folksam behandlar sådana personuppgifter om den försäkrade som är nödvändiga för att visa kunna beräkna dennes förmåner, betala ut pension och i övrigt administrera den försäkrades pension och försäkringar. Personuppgifter behövs också för att vi ska kunna ge information om Folksam och kunna framställa statistik för olika ändamål.

De personuppgifter som kan komma att behandlas avser bl.a. namn, personnummer, civilstånd, anställningsförhållanden och hälsa samt kontaktuppgifter.

Folksam kan behöva inhämta uppgifter från andra organisationer och myndigheter, och uppgifterna kan även komma att uppdateras genom externa register, t.ex. SPAR, i den utsträckning som är nödvändigt enligt lag eller avtal för att vi ska kunna ta hand om den försäkrades pension och försäkringar på bästa sätt. Ibland är Folksam skyldig enligt lag att lämna ut personuppgift till myndigheter, t.ex. Försäkringskassan och Skatteverket.

Vill den försäkrade veta vilka personuppgifter som behandlas om denne eller vill den försäkrade att Folksam ska rätta personuppgift, kan den försäkrade skicka en skriftlig begäran till Folksam. Den försäkrade kan också skriftligen anmäla till Folksam att dennes personuppgifter inte får användas för ändamål som avser direkt marknadsföring

C Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring

1. Dessa särskilda bestämmelser gäller som ändring i och tillägg till KTP för tjänstemän som anges i punkt A 2.7.

Bestämmelserna i punkterna 3 och 4 gäller inte för tjänstemän som tjänstgör i annat EU/EES-land eller i annat land med vilket Sverige ingått en socialförsäkringskonvention.

2. Avgift enligt punkt 3 skall minskas med premier för annan av arbetsgivaren betald försäkring samt med arbetsgivaravgifter för utländsk socialförsäkring, för motsvarandeförmåner. I övrigt sker samordning i fråga om ersättning som den anställda kan erhålla från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan förmån som arbetsgivaren utger, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt ersättningar genom liknande förutnämnda förmåner. Samordningsker då enligt regler som uppställs för varje enskilt land.
3. **Ålderspension:** Arbetsgivaren skall för tjänsteman som är född 1954 eller senare och för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad ålderspensionsavgift i Sverige, utöver avgifter enligt KTP avsnitt A betala nedanstående ålderspensionsavgift till en individuell tjänstepensionsförsäkring på tjänstemannens lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp.

Ålder	Procentsats
18 – 29 år	9,4 %
30 – 39 år	11,3 %
40 – 49 år	13,5 %
50 – 59 år	16,5 %
60 – 64 år	18,5 %

För tjänstemän som är födda 1953 eller tidigare skall avgiften minskas på följande sätt:

Födda år	Minskning med
1953	1/20
1952	2/20
1951	3/20
1950	4/20
1949	5/20
1948	6/20
1947	7/20
1946	8/20
1945	9/20
1944	10/20
1943	11/20
1942	12/20
1941	13/20
1940	14/20

4. **Efterlevandepension:** Arbetsgivaren skall för tjänsteman, för vilken arbetsgivaren inte betalar lagstadgad efterlevandepensionsavgift i Sverige, på tjänstemannens lön upp till 7,5 inkomstbasbelopp teckna en tjänstepensionsförsäkring i Folksam. Försäkringen är utformad så att tjänstemannens efterlevande ges ett skydd om tjänstemannen avlider under tjänstgöringen utomlands. Försäkringsskyddet inträder från och med andra kalenderåret efter det år, då tjänstemannen började tjäna in KTP Utland. Försäkringsskyddet gäller under hela den fortsatta tid under vilken den tjänstemannen tjänar in KTP Utland och längst intill månaden innan den tjänstemannen fyller 65 år. Om premiebetalning för KTP Utland upphör före 65 år fortsätter försäkringsskyddet att gälla till och med slutet av det tredje kalenderåret efter att premiebetalningen upphörde, dock längst intill månaden innan tjänstemannen fyller 65 år. Om tjänstemannen avlider under tid som försäkringsskydd gäller enligt ovan, utbetalas efterlevandepension enligt följande;

- Till den försäkrades make/maka, registrerad partner eller sambo* utbetalas 1,0 inkomstbasbelopp per år under fem år, vilket förlängs till dess att yngsta barnet fyller 12 år. Med barn avses den avlidnes egna biologiska barn och adopterade barn där adoptionen skett innan den avlidne fyllt 60 år. Den sistnämnda begränsningen gäller inte om det adopterade barnet/barnen är den avlidnes makas/makes/registrerade partners eller om mer än fem år förflutit sedan adoptionstidpunkten vid dödsfallet.
- Till vart och ett av den försäkrades barn utbetalas 0,5 inkomstbasbelopp per år fram till och med månaden innan barnet fyller 20 år. Definitionen av förmånsberättigat barn är detsamma som i punkten ovan.
- Oavsett vad som sägs i punkterna ovan upphör pensionsutbetalningen från och med månaden efter det att förmånstagaren avlidit. Eventuella försäkringsfall som inträffat före 1 januari 2005 regleras enligt tidigare gällande regler. Den sk ATP-kompensation för efterlevandepension som följer av "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" som gällde för perioden före 1 januari 2005 är inte fribrevsgrundande.

Anmärkning

*Med sambo avses samma begrepp som används för Familjeskydd.

5. **Sjukpension:** Beträffande sjukpensionens storlek enligt punkt 9.2 i KTP 1 och punkt 7.2 i KTP-2 gäller följande tillägg:
För utlandstjänstgörande tjänsteman som inte erhåller sjukpenning, sjuk- eller aktivitetsersättning enligt Socialförsäkringsbalken och inte uppstår sjuklön från arbetsgivaren är sjukpensionen, för lönedelar under 7,5 prisbasbelopp, 90 procent av den pensionsmedförande lönen under längst 360 kalenderdagar och för tid därefter 80 procent.
Anmärkning: Försäkringen meddelas av Folksam.

6. Utlandstjänstgörande tjänsteman som efter återkomsten till Sverige inte erhåller anställning och därigenom ej heller får rätt till sjukpenning enligt Socialförsäkringsbalken har rätt till sjukpension enligt *KTP-2, punkt 7.1??*, utan iakttagande av den eljest gällande karenstiden 90 kalenderdagar. Utbetalning av pension kan även avse kortare tid än en kalendermånad.
7. Garanti gäller för bortfall av utländsk pension med vilken samordning skett enligt punkt 2. En förutsättning är dock att bortfallet per månad motsvarar minst 0,4 % av prisbasbeloppet. Den försäkrade skall anmäla och kunna styrka bortfallet av pensionsförmån. Vidare sträcker sig garantin för eventuellt bortfall endast till det högsta belopp som skulle ha utgått enligt *KTP-2 ?? om samordning* inte skett.
8. Om försäkringsgivare så kräver är den anställde skyldig att vid sjukdom återvända till Sverige.
9. Som grund för bestämmande av pensionsmedförande lön för utlandsanställda skall sådana lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet inte ingå.

10. Övergångsregler

För tjänsteman som omfattades av de särskilda bestämmelserna vid utlandstjänstgöring i denna plan under perioden 1 oktober 1985 till och med 31 december 2004 och som inte uppnått *KTP-2:s* pensionsålder eller i övrigt avgått med ålderspension vid nämnda ikraftträdandetidpunkt gäller följande;

A. Ålderspension: kompensation för inkomst och premiepension utgör för varje sådan hel förlorad månad en förmån om 0,12 % av den pensionsmedförande lönen, upp till 7,5 basbelopp. Samordning sker i fråga om ersättning som den anställde kan erhålla från annan av arbetsgivaren betald försäkring, annan förmån som arbetsgivaren utger, utländsk socialförsäkring eller arbetsskadeförsäkring eller enligt utländska skadeståndsrättsliga regler samt ersättningar genom liknande förutbestämda förmåner.

För tjänstemän som är födda 1953 eller tidigare skall förmånen minskas på följande sätt:

Födda år	Minskning med
1953	1/20
1952	2/20
1951	3/20
1950	4/20
1949	5/20
1948	6/20
1947	7/20
1946	8/20
1945	9/20
1944	10/20
1943	11/20
1942	12/20
1941	13/20
1940	14/20

B. Tjänstemän födda 1953 eller tidigare erhåller vidare en kompensation för eventuell förlust på grund av utlandstjänstgöringen i intjänandet av ATP. Denna kompensation skall beräknas enligt tidigare regler för KTP Utland. Förmånen skall minskas på följande sätt:

Födda år	Minskning med
1953	19/20
1952	18/20
1951	17/20
1950	16/20
1949	15/20
1948	14/20
1947	13/20
1946	12/20
1945	11/20
1944	10/20
1943	9/20
1942	8/20
1941	7/20
1940	6/20

C. ATP-garanti 94-12-31. Denna punkt omfattar enbart personer födda tidigast 1938 och senast 1953. De omfattas även om de uppnått ordinarie pensionsålder eller i övrigt avgått med ålderspension. Som kvalifikationstid kan tillgodoräknas enbart tid då tjänstemannen omfattas av KTP Utland med rätt till "ATP-kompensation", dvs punkt C i KTP-avtalet "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring" och längst t o m 1994-12-31. Kompensation beräknas som skillnaden mellan;

1. Det garantibelopp i till och med 1994-12-31 intjänad ålderspension i ATP och Folkpension som hade gällt i den allmänna försäkringen om även ovan nämnd kvalifikationstid hade varit ATP-grundande, samt

2. Summan av faktisk svensk allmän ålderspension och övrig ålderspensionskompensation enligt KTP Utland samt eventuella samordningsavdrag, vid pensionsuttag från 65 års ålder.

Kompensationen beräknas och tillerkänns av Folksam när tjänstemannen uppnår KTP 2:s pensionsålder eller dessförinnan avgår med pension.

D. Efterlevandepension: eventuella försäkringsfall prövas enligt tidigare gällande regler.

Anm:

Försäkringarna meddelas i Folksam. Finansiering av dessa övergångsregler sker genom de avgifter arbetsgivaren betalat fram till och med 2004-12-31 och Folksams överskottsmedel.

Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring

§ 1 Detta avtal omfattar tjänsteman som på arbetsgivarens uppdrag tjänstgör utomlands och som omedelbart före påbörjandet av utlandstjänstgöringen omfattades av svensk arbetsskadeförsäkring, svensk arbetslöshetsförsäkring eller fullgjorde utlandstjänstgöring som omfattades av detta avtal. Avtalet omfattar dock ej den som samtidigt är anställd hos utländsk juridisk person med vilken han träffat anställningsavtal innefattande regler om sociala förmåner.

Avtalet omfattar ej heller tjänsteman som hänförs till befattningsskikt högre än 2 i befattningsnomenklaturen, med undantag för sådan förmån som sägs i § 5 nedan.

§ 2 Tjänsteman, vars utlandstjänstgöring avses vara eller varar mer än sex år, får efter överenskommelse mellan arbetsgivaren och tjänstemannen undantas från i detta avtal angiven avtalsförsäkring eller motsvarande. Sådan överenskommelse får även träffas med tjänsteman som samtidigt har anställning hos utländsk juridisk person men ej träffat anställningsavtal med denna innefattande regler om sociala förmåner, samt med tjänsteman som vid utsändandet ej var bosatt i Sverige.

Har sådan överenskommelse träffats skall Folksam ömsesidigt livförsäkring (Folksam) underrättas härom så att ändrad försäkringsbekräftelse kan utfärdas.

§ 3 Under utlandstjänstgöringen omfattas tjänstemannen av kollektivavtalet om KTP-planen varvid bl a gäller de regler som upptas i planens avsnitt C "Särskilda bestämmelser vid utlandstjänstgöring".

§ 4 Under utlandstjänstgöring omfattas tjänstemannen av kollektivavtalet om TGL.

§ 5 Utlandstjänstgörande tjänsteman omfattas av TFA på sätt som anges i försäkringsvillkoren för TFA och de gemensamma försäkringsvillkoren för Kooperations avtalsförsäkringar.

§ 6 Under utlandstjänstgöring skall tjänstemannen omfattas av läkekostnadsförsäkring innehållande de försäkringsvillkor som anges i mellan KFO och PTK överenskomna "Bestämmelser i försäkringsvillkor för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring".

Läkekostnadsförsäkringen skall tecknas att också omfatta maka (sammanboende) och barn under 21 år till den utlandstjänstgörande om överenskommelse träffats mellan den anställde och arbetsgivaren om att dessa skall medfölja vid utlandstjänstgöringen.

§ 7 Har arbetsgivare som är bunden av detta avtal försummat att teckna försäkring enligt § 6, lämnas likväl ersättning i samma utsträckning som om gällande försäkring funnits till den som arbetar inom detta avtals sakliga tillämpningsområde till den del ersättning inte erhållits genom annan försäkring eller motsvarande förmån. Sådan ersättning lämnas genom Nämnden KFO-PTK för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring.

Ovan upptagna garantiregel gäller också för avtal med förbund inom PTK vari angivits att bestämmelserna i mellan KFO och PTK överenskommet "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" skall gälla. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal om KFO och PTK godkänner detta.

När ersättning har utgivits enligt första stycket föreligger rätt att återkräva beloppet av arbetsgivaren. Om särskilda skäl föreligger kan fordringen jämkas av nämnden.

§ 8 Under utlandstjänstgöringen omfattas tjänstemannen av förmåner enligt trygghetsavtalet mellan KFO och PTK-förbund därest arbetsgivaren är bunden av nämnda avtal för anställda som tjänstgör i Sverige.

§ 9 Om utlandstjänstgörande tjänsteman vid sjukdom, varunder han ej får ersättning enligt KTP-planen eller TFA, antingen ej erhåller sjukpenning eller motsvarande i tjänstgöringslandet eller erhåller sjukpenning eller motsvarande som understiger svensk sjukpenning, skall arbetsgivaren om inte annat är avtalat utge utfyllnad upp till nivå motsvarande svensk sjukpenning om sjukpenning skulle utgivits i Sverige.

§ 10 Som grund för bestämmande av lön för förmån enligt detta avtal skall lönetillägg som betingas av ökade levnadskostnader och andra särskilda förhållanden i sysselsättningslandet inte ingå, d v s den s. k. försäkringslönen enligt AFL används.

§ 11 KFO och PTK är ense om att gängse förhandlingsordning är tillämplig vid tvist om kollektivavtalsenlig skyldighet för arbetsgivare att vidta åtgärder enligt §§ 5-6 respektive 9. Tvist skall dock i sista hand lösas med bindande verkan av en särskild skiljenämnd.

Skiljenämnden består av två ledamöter utsedda av KFO och två ledamöter utsedda av PTK samt två suppleanter utsedda av vardera organisationen. De så utsedda ledamöterna utser gemensamt opartisk ordförande.

Vid tvist rörande KTP-planen, TGL eller TFA gäller de bestämmelser om förhandlingsordning som anges i kollektivavtalen om dessa försäkringar.

§ 12 Detta avtal träder i kraft den 1 januari 1986.

Avtalet gäller tills vidare med en ömsesidig uppsägningstid om ett år.

Försäkringsvillkor för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring

§ 1

Försäkringsskyddet gäller under tid som mellan avtalsparterna överenskommet "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" gäller för den anställde. Vid återflyttning till Sverige upphör försäkringsskyddet vid återinträde i den allmänna försäkringen.

§ 2

Drabbas den försäkrade under försäkringstiden av sjukdom eller olycksfallsskada (skadefall) lämnas ersättning enligt nedanstående regler.

Med olycksfallsskada förstås kroppsskada som drabbar den försäkrade ofrivilligt genom plötslig yttre händelse.

Ersättning lämnas för kostnader som avser vård och behandling som föreskrivits av läkare eller tandläkare.

Ersättning lämnas i den mån kostnaderna inte enligt lag, konvention eller annan försäkring ersätts från annat håll.

Läkekostnader

§ 3

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för läkarvård och sjukhusvård samt för behandling, läkemedel och hjälpmedel som behörig läkare föreskrivit för sjukdomens eller olycksfallsskadan läkning.

Tandbehandling

§ 4

Ersättning lämnas för behandlingskostnader vid sådan tandskada som drabbat den försäkrade genom olycksfall, samt för sådan tandsjukdom som kräver oralkirurgiskt ingrepp och som ej kan hänföras till normal tandvård, samt för tillfällig behandling vid akuta besvär oavsett orsak.

Behandling och arvode skall, med undantag för nödvändig akutbehandling, vara på förhand godkända av försäkringsgivaren. Föreligger vid skadefallet sjukliga eller i övrigt för åldern onormala förändringar, lämnas ersättning endast för den skada som kan antas ha blivit följden om förändringarna inte funnits då skadan inträffade.

Skada på fast protes ersätts enligt motsvarande regler som skada på naturlig tand. Detta gäller även avtagbar protes som då den skadades var på plats i munnen.

Ersättning för behandling av olycksfallsskada lämnas inom fem år från skadefallet. Förutsättning för ersättning är dock att behandlingen påbörjats inom tre år från skadefallet. Om slutbehandling måste uppskjutas på grund av försäkrads ålder till en senare tidpunkt, inbegrips även den uppskjutna behandlingen om den genomförs innan den försäkrade fyllt 25 år. Även för behandling som företas senare, men före fyllda 30 år, ersätts kostnaden under förutsättning att försäkringsgivaren tagit ställning innan den försäkrade fyllt 25 år och i anslutning härtill godkänt den uppskjutna behandlingen.

För tandbehandling som inte föranletts av olycksfallsskada utgår ersättning endast under försäkringstiden.

Rese- och transportkostnader

§ 5

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader för resor i samband med sjukhusvård, läkarvård, tandbehandling som omfattas av denna försäkring, samt annan vård och behandling som behörig läkare föreskrivit för sjukdomens eller olycksfallsskadans läkning.

Ersättning lämnas för av sjukdomen eller olycksfallsskadan föranledda merkostnader dels för av behörig läkare föreskrivit färdstätt för hemtransport av den sjuke (skadade), dels för nödvändig hemtransport av den sjukas (skadades) familjemedlemmar som är försäkrade på motsvarande sätt, samt återresa till stationeringsorten. Ersättning lämnas om hemtransporten sker inom tre år från första läkarbesöket för den sjukdom eller det olycksfall som föranlett hemtransporten.

Om sjukdomen eller olycksfallsskadan inom ett år leder till dödsfall ersätts nödvändiga och skäligen kostnader för den avlidnes och dennes familjs hemtransport till hemlandet, samt för sådana arrangemang som erfordras för transportens genomförande. Försäkringen ersätter även nödvändiga och skäligen merkostnader för kost och logi i samband med resor och transporter enligt ovan under längst 60 dagar.

Inskränkningar i försäkringens giltighet

§ 6

Ersättning lämnas ej för kostnader som har samband med sjukdom som visat objektivt fastställda symptom, eller olycksfallsskada som inträffat före försäkringens ikraftträdande.

Ersättning lämnas för kostnader som har samband med sjukdom eller olycksfall som orsakats av krig eller politiska oroligheter och som drabbar den försäkrade då han vistas i område där sådana förhållanden råder under förutsättning att den försäkrade inte deltar i kriget eller oroligheterna.

Graviditetskontroll och förlossning

§ 7

Ersättning lämnas för nödvändiga och skäligen kostnader vad avser löpande kontroller under graviditetstiden, samt förlossning.

Åtgärder vid skada

§ 8

Rätt till ersättning föreligger endast om den försäkrade utan dröjsmål anlitar läkare samt står under fortlöpande läkartillsyn och följer de föreskrifter läkaren och försäkringsgivaren lämnar.

Om försäkringsgivare så påfordrar är den försäkrade skyldig att vid skadefall på grund av sjukdom eller olycksfall återvända till Sverige.

Anmälan om skada skall göras snarast möjligt efter skadetillfället.

De handlingar och upplysningar som är av betydelse för bedömningen av försäkringsfallet och försäkringsgivarens ansvarighet skall anskaffas och insändas utan kostnad för denne. Sådant läkarintyg som begärs av försäkringsgivaren bekostas av denne. Försäkringsgivaren kan även föreskriva att den försäkrade inställer sig för undersökning hos särskilt anvisad läkare. Skälig kostnad för resor i samband med sådan undersökning betalas genom försäkringen.

Medgivande för bedömning av försäkringsgivarens ansvarighet angående upplysningar från läkare, sjukhus, andra vårdanstalter, allmän försäkringskassa eller annan försäkringsinrättning skall lämnas om så begärs.

Den som gör anspråk på utbetalning skall, om han inte är den försäkrade, styrka sin rätt till ersättning.

Anspråk på ersättning för kostnader skall styrkas med originalverifikationer.

Tidpunkter för utbetalning och räntebestämmelser

§ 9

Utbetalning skall ske senast en månad efter det att rätt till ersättning inträder och den som gör anspråk på ersättning fullgjort vad som honom åligger enligt § 8.

Sker utbetalning senare än vad som sagts ovan betalar försäkringsgivaren dröjsmålsränta enligt räntelagen. Dröjsmålsränta betalas inte om den är mindre än en halv procent av prisbasbeloppet enligt lagen om allmän försäkring.

I den mån försäkringsgivare har betalt ersättning övertar denne den försäkrades rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

Tvister m m

§ 10

Avtalsparterna har träffat överenskommelse om en särskild nämnd - Nämnden för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring - som skall svara för tolkningen av dessa bestämmelser rörande ersättning för läkekostnader m m.

Arbetsgivare eller anställd kan begära att fråga som angår honom skall tas upp till behandling i denna nämnd.

§ 11

Uppkommer tvist om tolkning och tillämpning av försäkringsavtal eller försäkringsvillkor rörande läkekostnadsförsäkringen har part i tvisten alltid rätt att hänskjuta denna till bindande avgörande av den i § 11 i "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring" nämnda skiljenämnden.

Innan tvist upptas till avgörande i skiljenämnd skall ärendet ha behandlats i Nämnden för läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring.

Avtal om tjänstegrupplivförsäkring - TGL

mellan avtalsparterna för tjänstemän och arbetsledare anställda hos medlemsföretag i Arbetsgivarföreningen KFO (KFO). Begreppet "tjänstemän" nedan innefattar "arbetsledare".

1 Tjänstegrupplivförsäkring

1.1

Tjänstegrupplivförsäkring (TGL) är en kapitalförsäkring mot riskpremie. Arbetsgivaren skall teckna TGL med följande villkor. Försäkringen skall tecknas i Folksam ömsesidig livförsäkring (Folksam).

1.2

I anslutningsbekräftelsen anger försäkringsbolaget fr.o.m. vilken tidpunkt försäkringsavtal i enlighet med av avtalsparterna godkända regler träder i kraft. Om i punkt 7 angiven garanti gäller för någon anställd skall försäkringsavtal tecknas att gälla fr.o.m. den tidpunkt från vilken garantin gäller.

1.3

Försäkringsavtal kan inte av någon part sägas upp så länge arbetsgivaren beträffande någon kategori av anställda är bunden av sådant kollektivavtal som medför att anställd kan omfattas av i punkt 7 angiven garanti.

Försäkringsavtal om TGL kan dock överföras från en försäkringsgivare till en annan av avtalsparterna angiven försäkringsgivare.

1.4

I de fall då punkt 1.3 inte är tillämplig kan försäkringsavtal bringas att upphöra enligt följande.

Försäkringsavtal träder ur kraft tidigast vid utgången av månaden närmast efter den månad då arbetsgivaren eller försäkringsbolaget verkställt uppsägning. Försäkringsbolaget äger i fall där arbetsgivaren inte erlagt hela den till betalning förfallna premien i rätt tid rätt att säga upp avtalet.

1.5

Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till TGL skall han ange detta in sin försäkringsanmälan.

Innehåller sådant kollektivavtal bestämmelser som avviker från bestämmelserna i de rekommendationer rörande utformningen av sådant kollektivavtal som överenskommit mellan avtalsparterna kan försäkringsavtal om TGL träffas endast efter godkännande av dessa parter.

Träffas likväl försäkringsavtal på grund av att arbetsgivaren inte lämnat uppgift om avvikande kollektivavtal gäller försäkringsavtalet endast enligt överenskommelsen mellan avtalsparterna om TGL-avtalet.

1.6

Arbetsgivaren skall betala försäkringspremie för tjänsteman som omfattas av TGL så länge dennes anställning består.

Återbäring, som kan uppstå på TGL, skall användas för sänkning av premierna.

Om Folksam har tillställt arbetsgivaren försäkringsbesked för tjänstemannen skall arbetsgivaren snarast överlämna detta till tjänstemannen.

Om arbetsgivaren har gjort gruppanmälan till Folksam och dessa på grund därav inte kan utfärda individuella försäkringsbesked skall arbetsgivaren informera tjänstemännen om att TGL har tecknats för dem.

2 TGL:s omfattning

TGL gäller så länge tjänstemannens anställning består, dock tidigast fr.o.m. månaden efter den under vilken han fyllt 18 år och längst t o m månaden före den under vilken fyller 70 år, enligt följande.

För tjänsteman med en ordinarie arbetstid om minst 16 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt per månad, gäller TGL med hela belopp.

För tjänsteman med en ordinarie arbetstid om minst 8 men mindre än 16 timmar per helgfri vecka, räknat i genomsnitt per månad, gäller TGL med halva belopp.

TGL gäller även tjänsteman som omfattas av "Avtal om social trygghet för tjänstemän vid utlandstjänstgöring".

TGL gäller ej vid

- grundutbildning som värnpliktig
- tjänstledighet enligt lagen om arbetstagares rätt till tjänstledighet för utbildning - se dock punkten 5 sista stycket.

Anmärkning till punkt 2

TGL kan i vissa fall även gälla efter anställningens upphörande - se punkt 5 nedan.

TGL kan i vissa fall ej tecknas på grund av tjänstemannens hälsotillstånd - se punkt 8 nedan

3 Försäkringsbeloppens storlek

När tjänstemannen avlider utbetalas TGL med ett belopp som vid hela förmåner motsvarar nedanstående antal prisbasbelopp.

Med prisbasbelopp i föregående stycke och i avtalet i övrigt avses prisbasbeloppet definierat enligt 1 kap § 6 lagen om allmän försäkring det år försäkringsfallet inträffar.

a) Grundbeloppet

Om tjänstemannen vid dödsfallet har fyllt	är grundbeloppet i antal prisbasbelopp
18 men ej 55	6,0
55 - _ - 56	5,5
56 - _ - 57	5,0
57 - _ - 58	4,5
58 - _ - 59	4,0
59 - _ - 60	3,5
60 - _ - 61	3,0
61 - _ - 62	2,5
62 - _ - 63	2,0
63 - _ - 64	1,5
64 - _ - 70	1,0

Om tjänstemannen har fyllt 55 år (men ej 70 år) och efterlämnar barn som vid dödsfallet ej har fyllt 17 år, är grundbeloppet emellertid 6 prisbasbelopp.

Förmånstagare till grundbeloppet är den försäkrades make/maka. Finns ej make/maka är arvingarna - dock ej allmänna arvsfonden - förmånstagare. Efterlämnar den anställda endast allmänna arvsfonden såsom arvinge tillfaller utgående försäkringsbelopp försäkringsgivaren.

Tjänstemannen kan skriftligen hos försäkringsbolaget göra annat förmånstagareförordnande. Sådant förordnande kan endast avse fysisk person. Förordnandet gäller till dess tjänstemannen genom ny anmälan ändrar förordnandet. Byte av anställning medför inte att ett av tjänstemannen tidigare anmält förordnande förefaller.

Anmärkning

Villkoren i detta avtal rörande make ska jämväl gälla beträffande registrerad partner enligt lag om registrerat partnerskap.

b) Barntillägg

När tjänsteman har barn som vid dödsfallet ej har fyllt 20 år, utbetalas ett tillägg för varje sådan barn med ett belopp som motsvarar följande antal prisbasbelopp.

Om barnet vid dödsfallet	är barntillägget
ej har fyllt 17 år	2,0
har fyllt 17 men ej 19 år	1,5
har fyllt 19 men ej 20 år	1,0

Förmånstagare till varje barntillägg är det barn som tillägget avser. Tjänstemannen kan göra annat förmånstagareförordnande till fysisk person. Sådant förordnande skall göras skriftligen hos försäkringsbolaget.

4 Makeförsäkring

Om tjänstemannens make avlider och makarna har barn som vid dödsfallet ej har fyllt 17 år samt den avlidne maken ej omfattas av TGL eller annan tjänstegrupplivförsäkring med i huvudsak samma förmåner, utbetalas vid hela förmåner dels 0,5 prisbasbelopp till tjänstemannen, dels 1 prisbasbelopp för varje sådant barn.

Varje barn under 17 år är förmånstagare till ett belopp motsvarande ett prisbasbelopp. Tjänstemannen kan skriftligen hos försäkringsbolaget göra annat förmånstagareförordnande.

Sådant förmånstagareförordnande kan endast avse fysisk person. Förordnandet gäller till dess tjänstemannen genom ny anmälan ändrar förordnandet. Byte av anställning medför inte att ett av tjänstemannen tidigare anmält förordnande förfaller.

Med make enligt första stycket jämställs ogift person med vilken ogift tjänsteman stadigvarande sammanbor

- om det i första stycket nämnda barnet är gemensamt för tjänstemannen och den avlidne eller
- om barnet inte är gemensamt - tjänstemannen har förordnat den avlidne till förmånstagare enligt punkt 3a.

5 Efterskydd

TGL fortsätter att gälla, trots att tjänstemannens anställning har upphört (efterskydd) om

- tjänstemannen har omfattats av TGL under anställningen,
- är arbetslös, samt
- söker arbete sedan anställningen upphörde.

Med att tjänstemannen "söker arbete" jämställs att han med omskolningsbidrag genomgår en av myndigheterna anordnad omskolning till ny yrkesverksamhet. Samma gäller beträffande utbildning vartill Trygghetsrådet har lämnat bidrag.

Efterskyddet gäller under lika lång tid som tjänstemannen har varit anställd under de senaste 24 månaderna före anställningens upphörande. Är tjänsteman sjuk under efterskyddstiden förlängs denna med lika många dagar som sjukdomen varar.

Om tjänstemannen tar ny anställning hos en arbetsgivare som ej tecknat TGL eller annan tjänstegrupplivförsäkring med huvudsak samma förmåner gäller efterskyddet lika länge som om tjänstemannen hade varit arbetslös.

Efterskyddet upphör om tjänstemannen bosätter sig utomlands.

Efterskyddet gäller ej om tjänstemannens anställning har upphört på grund av att han uppnått pensionsåldern.

Efterskydd gäller också för tjänsteman som erhållit tjänstledighet enligt lagen om arbetstages rätt till ledighet för utbildning om han är berättigad till studiemedel eller studie-stöd. Efterskyddet består då under lika lång tid som om tjänstemannen hade varit arbetslös.

6 Samordning

Om tjänstemannen har haft två eller flera anställning

- som vardera ger rätt till TGL, utbetalas försäkringsbelopp enligt endast en av försäkringarna,
- som ger rätt till TGL och annan tjänstegrupplivförsäkring med i huvudsak samma

förmåner, utbetalas försäkringsbelopp motsvarande den av försäkringarna som ger det högsta belopp.

Samordningen av försäkringsförmåner från olika försäkringsbolag sker på sätt som dessa bestämmer.

Motsvarande gäller vid utlandstjänstgöring.

7 Garantibestämmelse

7.1

Har arbetsgivare i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till TGL men sedan försummat detta, lämnas likväl ersättning i samma utsträckning som om försäkringsavtal träffats enligt villkoren i detta avtal till förmånstagare till avliden tjänsteman som arbetat inom det sakliga tillämpningsområdet för sådan av arbetsgivaren träffat kollektivavtal som anges i punkt 7.2.

7.2

Ovan upptagna garantiregel gäller för kollektivavtal om allmänna anställningsvillkor för tjänsteman varit upptagits bestämmelse om TGL och som träffats med avtalsparterna. Garantiregeln gäller även för annat kollektivavtal för tjänstemän om parterna godkänner detta. Som en följd av garantiregeln kan skadestånd på grund av kollektivavtalsbrott inte krävas av arbetsgivaren.

Garantiregeln gäller även för sådan tjänsteman vars anställning uppfyller de förutsättningar som gäller för att tjänstemannen ska kunna omfattas av "Avtal om social trygghet vid utlandstjänstgöring" om arbetsgivaren för sin verksamhet i Sverige är bunden av sådan kollektivavtal för tjänstemän som sägs i föregående stycke.

7.3

Med tjänsteman förstås anställd som omfattas av mellan avtalsparterna träffade avtal om allmänna anställningsvillkor för tjänstemän.

I annat fall sker bedömningen om vilken personalkategori den anställde tillhör med utgångspunkt från det kollektivavtal som skulle gälla för den verksamhet hos arbetsgivaren vari den anställde sysselsätts, om arbetsgivaren som ansluten till KFO ingått kollektivavtal för verksamheten.

8 Undantag

Arbetsgivarens skyldighet enligt punkt 2 att teckna TGL gäller inte under den tid en tjänstemans hälsotillstånd är sådan att han enligt försäkringsbolagens hälsoprövningsregler inte kan försäkras.

9 Förhandlingsordning

Vad beträffar förhandlingsordningen m m gäller bestämmelserna härom i § 9 i förhandlingsprotokollet.

10 Giltighetstid

Detta avtal gäller fr.o.m. den 1 januari 1987 och tills vidare med en månads ömsesidig uppsägningstid.

11

Parterna enas om att tillsätta en gemensam arbetsgrupp med uppgift att under avtalsperioden behandla sådana frågor rörande TGL som part önskar uppta till övervägande mellan parterna.